ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
VERICA TRSTENJAK
της 11ης Σεπτεμβρίου 2008 [1]

I — Εισαγωγή

1. Στην υπό κρίση υπόθεση, το Δικαστήριο πρέπει να αποφανθεί επί αιτήσεως αναιρέσεως που άσκησε ο πρώην βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Koldo Gorostiaga Atxalandabaso (στο εξής: αναιρεσείων) κατά της διατάξεως του Πρωτοδικείου της 24ης Απριλίου 2007 στην υπόθεση T-132/06, Gorostiaga Atxalandabaso κατά Κοινοβουλίου [2].

2. Με τη διάταξη αυτή, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή του αναιρεσείοντος για την ακύρωση της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 22ας Μαρτίου 2006, περί ρυθμίσεως της επιστροφής βουλευτικών αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.
2 — Διάταξη του Πρωτοδικείου της 24ης Απριλίου 2007, T-132/06, Gorostiaga Atxalandabaso κατά Κοινοβουλίου.

II — Το νομικό πλαίσιο

3. Σύμφωνα με το άρθρο 27 της ρυθμίσεως σχετικά με την καταβολή των εξόδων και των αποζημιώσεων των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (στο εξής: ρύθμιση ΕΑΒ):

«2. Οποιοσδήποτε βουλευτής θεωρεί ότι οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόστηκαν κανονικά, απευθύνεται εγγράφως στον Γενικό Γραμματέα. Εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ του βουλευτή και του Γενικού Γραμματέα, το θέμα παραπέμπεται στο Σώμα των Κοσμητόρων, οι οποίοι και αποφασίζουν αφού συμβουλευθούν τον Γενικό Γραμματέα. Οι Κοσμήτορες μπορούν επίσης να συμβουλευθούν τον Πρόεδρο και/ή το Προεδρείο.

3. Εάν ο Γενικός Γραμματέας, μετά από διαβούλευση με τους Κοσμήτορες, είναι πεπεισμένος ότι έχουν καταβληθεί αχρεω-

στήτως ποσά από τις αποζημιώσεις των βουλευτών που προβλέπονται στις παρούσες ρυθμίσεις, δίνει οδηγίες για την επιστροφή των ποσών αυτών από τον εν λόγω βουλευτή.

4. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από πρόταση του Γενικού Γραμματέα, μετά από διαβούλευση με τους Κοσμήτορες, το Προεδρείο μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 73 του Δημοσιονομικού Κανονισμού και τα εκτελεστικά μέτρα αυτού, να παραγγείλει στον Γενικό Γραμματέα να αναστείλει προσωρινά την πληρωμή των βουλευτικών αποζημιώσεων μέχρις ότου ο βουλευτής επιστρέψει τα ποσά που χρησιμοποίησε αδικαιολόγητα.

Η απόφαση του Προεδρείου λαμβάνεται με μέριμνα για την πραγματική άσκηση της εντολής του βουλευτή και την καλή λειτουργία του Οργάνου, αφού ο ενεχόμενος βουλευτής εκφράσει την άποψή του πριν από τη λήψη της εν λόγω απόφασης.»

4. Το άρθρο 71, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: Δημοσιονομικός Κανονισμός) [3] ορίζει τα εξής:

«Οι ίδιοι πόροι που αποδίδονται στην Επιτροπή καθώς και κάθε απαίτηση που προσδιορίζεται ως βεβαία, εκκαθαρισμένη και απαιτητή πρέπει να βεβαιώνονται με ένταλμα είσπραξης εγχειριζόμενο στον υπόλογο, ακολουθούμενο από χρεωστικό σημείωμα προς τον οφειλέτη, τα οποία εκδίδονται και τα δύο από τον αρμόδιο διατάκτη.»

5. Δυνάμει του άρθρου 73, παράγραφος 1, του Δημοσιονομικού Κανονισμού:

«Ο υπόλογος αναλαμβάνει την εκτέλεση των ενταλμάτων είσπραξης των απαιτήσεων που έχουν εκδοθεί κατά τα δέοντα από τον αρμόδιο διατάκτη. Οφείλει δε να επιδεικνύει επιμέλεια με σκοπό την εξασφάλιση της είσπραξης των εσόδων των Κοινοτήτων και να φροντίζει για τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων των Κοινοτήτων.

Ο υπόλογος προβαίνει σε είσπραξη κατά συμψηφισμό και κατά το οφειλόμενο ποσό των απαιτήσεων των Κοινοτήτων έναντι κάθε οφειλέτη ο οποίος είναι ο ίδιος κάτοχος απαίτησης βεβαίας, εκκαθαρισμένης και απαιτητής έναντι των Κοινοτήτων.»

3 — ΕΕ L 248, σ. 1.

6. Το άρθρο 83 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 2342/2002 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2002, για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του Δημοσιονομικού Κανονισμού [4] έχει ως εξής:

«Σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, ο υπόλογος, αφού ενημερώσει τον αρμόδιο διατάκτη και τον οφειλέτη, προβαίνει στην είσπραξη με συμψηφισμό της βεβαιωθείσας απαίτησης σε περίπτωση που ο οφειλέτης είναι επίσης κάτοχος, έναντι των Κοινοτήτων, απαίτησης βεβαίας, εκκαθαρισμένης και απαιτητής η οποία έχει ως αντικείμενο χρηματικό ποσό βεβαιωμένο με ένταλμα πληρωμής.»

7. Το άρθρο 5 των εσωτερικών κανόνων σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που θεσπίστηκαν από το Προεδρείο στις 4 Δεκεμβρίου 2002, ορίζει:

«3. Με απόφαση μεταβίβασης που λαμβάνεται από το Όργανο, εκπροσωπούμενο από τον Πρόεδρό του, ο Γενικός Γραμματέας ορίζεται αρχικός κύριος διατάκτης.

4. Οι κύριες μεταβιβάσεις εκχωρούνται από τον αρχικό κύριο διατάκτη στους κύριους διατάκτες. Οι δευτερεύουσες μεταβιβάσεις εκχωρούνται από τους κύριους διατάκτες στους δευτερεύοντες διατάκτες.»

III — Τα πραγματικά περιστατικά και η διαδικασία

Α — *Το ιστορικό της διαφοράς*

8. Ο αναιρεσείων είναι πρώην βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ο οποίος διάνυσε τη θητεία του κατά τη διάρκεια της πέμπτης κοινοβουλευτικής περιόδου (1999 έως 2004). Με έγγραφο της 26ης Νοεμβρίου 2003, ο Γενικός Γραμματέας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διαπίστωσε ότι ο αναιρεσείων όφειλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ελλείψει δικαιολογητικών για τη χρησιμοποίηση διαφόρων κοινοβουλευτικών αποζημιώσεων, το ποσό των 176 516 ευρώ. Ένα τμήμα της οφειλής αυτής είχε ήδη καταβληθεί το 2002.

9. Με την απόφασή του της 24ης Φεβρουαρίου 2004, ο Γενικός Γραμματέας όρισε ότι θα κρατείται ένα τμήμα της αποζημίωσης διαμονής και της αποζημίωσης γενικών εξόδων για να εισπραχθεί μέσω συμψηφισμού το υπόλοιπο του οφειλομένου ποσού, ύψους 118 360,18 ευρώ. Η απόφαση προέβλεπε περαιτέρω ότι θα κρατούνται, σε περίπτωση που λήξει η θητεία του αναιρεσείοντος, μέχρις

4 — ΕΕ L 357, σ. 1.

εξοφλήσεως της οφειλής του προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η προσωρινή αποζημίωση μετά τη λήξη της θητείας και κάθε άλλη πληρωμή οφειλόμενη στον αναιρεσείοντα.

10. Στις 20 Απριλίου 2004, ο αναιρεσείων άσκησε προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου κατά της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 24ης Φεβρουαρίου 2004. Προς στήριξη του αιτήματός του για ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως προέβαλε οκτώ λόγους ακυρώσεως.

11. Με απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2005 που εκδόθηκε επί της υποθέσεως Τ-146/04, Gorostiaga Atxalandabaso κατά Κοινοβουλίου [5], το Πρωτοδικείο ακύρωσε εν μέρει την απόφαση του Γενικού Γραμματέα της 24ης Φεβρουαρίου 2004. Με τη σκέψη 84 της αποφάσεως αυτής, το Πρωτοδικείο διαπίστωσε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση σύγκειται, κατ' ουσίαν, από δύο μέρη, ήτοι, αφενός, από τη διαπίστωση του Γενικού Γραμματέα ότι τα διαλαμβανόμενα σ' αυτήν ποσά έχουν αχρεωστήτως καταβληθεί στον προσφεύγοντα και ότι πρέπει να ανακτηθούν και, αφετέρου, από την απόφαση να γίνει η ανάκτηση αυτή μέσω συμψηφισμού με τις αποζημιώσεις που πρόκειται να καταβληθούν στον προσφεύγοντα. Αφού εξέτασε το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως που είχε σχέση αποκλειστικώς με τη νομιμότητα του δευτέρου μέρους της προσβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι η απόφαση αυτή είναι ακυρωτέα στο μέτρο που ορίζει ότι η είσπραξη του οφειλομένου από τον προσφεύγοντα ποσού θα γίνει μέσω συμψηφισμού. Το Πρωτοδικείο αιτιολόγησε την απόφαση αυτή με την παραβίαση της προβλεπόμενης στο άρθρο 27, παράγραφος 4, της ρυθμίσεως ΕΑΒ διαδικασίας, διότι ο Γενικός Γραμματέας δεν ήταν αρμόδιος να διατάξει τον εν λόγω συμψηφισμό χωρίς να του έχει ανατεθεί κάτι τέτοιο από το Προεδρείο.

12. Οι δύο πρώτες παράγραφοι του διατακτικού της αποφάσεως του Πρωτοδικείου έχουν ως εξής:

«1) Ακυρώνει την απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Φεβρουαρίου 2004, σχετικά με είσπραξη των καταβληθέντων στον προσφεύγοντα ως εξόδων και κοινοβουλευτικών αποζημιώσεων ποσών, στο μέτρο που η απόφαση αυτή ορίζει ότι η είσπραξη του οφειλομένου από τον προσφεύγοντα ποσού θα γίνει μέσω συμψηφισμού.

2) Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή.»

13. Κανένας από τους διαδίκους δεν άσκησε ένδικο μέσο κατά της αποφάσεως αυτής.

5 — Συλλογή 2005, σ. II-5989.

14. Με απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2006, το Προεδρείο ανέθεσε στον Γενικό Γραμματέα, σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφος 4, της ρυθμίσεως ΕΑΒ, να εισπράξει τις αχρεωστήτως καταβληθείσες αποζημιώσεις.

15. Στις 22 Μαρτίου 2006, ο Γενικός Γραμματέας εξέδωσε νέα απόφαση (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση) κατά του αναιρεσείοντος, με την οποία κινήθηκε και πάλι η σε βάρος του διαδικασία για την είσπραξη της απαιτήσεως, ενώ θα διορθωνόταν το διαδικαστικό σφάλμα της ελλείπουσας εξουσιοδοτήσεως σύμφωνα με τις επιταγές της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005.

16. Με την προσβαλλόμενη απόφασή του, ο Γενικός Γραμματέας έλαβε υπόψη τόσο την απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005 όσο και την απόφαση του Προεδρείου της 1ης Φεβρουαρίου 2006. Αναφέρθηκε επίσης και στις κύριες φάσεις της διαδικασίας, η οποία οδήγησε στη βεβαίωση της οφειλής ύψους 118 360,18 ευρώ και επισήμανε το γεγονός ότι η εν λόγω απόφαση εκδόθηκε σε εκτέλεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005.

17. Σύμφωνα με το σημείο 1 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα, στον υπόλογο του Κοινοβουλίου ανατέθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 73 του Δημοσιονομικού Κανονισμού, η είσπραξη της απαιτήσεως ύψους 118 360,18 ευρώ. Τα σημεία 1 και 2 διευκρινίζουν ότι η επιστροφή μπορεί να γίνει μέσω συμψηφισμού με διάφορες αποζημιώσεις και λοιπές καταβολές που οφείλονται στον αναιρεσείοντα.

Β — *Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη*

18. Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 12 Μαΐου 2006, ο αναιρεσείων άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 22ας Μαρτίου 2006. Με αυτή ζήτησε να ακυρωθεί η προσβαλλομένη απόφαση και να καταδικασθεί το Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

19. Ο αναιρεσείων στήριξε το αίτημά του σε έντεκα λόγους ακυρώσεως, που όλοι απορρίφθηκαν από το Πρωτοδικείο. Με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή στο σύνολό της και καταδίκασε τον αναιρεσείοντα στα δικαστικά έξοδα.

20. Στο εξής θα γίνει αναφορά μόνο στα αποσπάσματα της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως τα οποία αφορά η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως.

21. Με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, ο αναιρεσείων επικαλέστηκε παραβίαση δεδικασμένου, διότι, κατά την άποψή του, δεν ήταν δυνατή η θεραπεία της διαδικασίας εισπράξεως, δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση της 24ης Φεβρουαρίου 2004 διότι παραβιάστηκε κανόνας που ρυθμίζει την αρμοδιότητα. Κατά συνέπεια, το νομικώς ανυπόστατο της εννόμου αυτής πράξεως απέκλειε τη θεραπεία.

22. Επ' αυτού το Πρωτοδικείο αναφέρει, στη σκέψη 30 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι ο Γενικός Γραμματέας μπορούσε, σύμφωνα με τη ρύθμιση του άρθρου 27, παράγραφος 4, της ρυθμίσεως ΕΑΒ, όπως αυτή ερμηνεύτηκε με τις σκέψεις 86 έως 97 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, να εκδώσει την επίδικη απόφαση της 22ας Μαρτίου 2006, αφού το Προεδρείο τού είχε αναθέσει την είσπραξη της απαιτήσεως. Το Πρωτοδικείο ανέφερε περαιτέρω, στη σκέψη 32 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι, ακόμη και αν η κράτηση 40 398,80 ευρώ απώλεσε, σύμφωνα με την απόφαση του Πρωτοδικείου, τη νομική της βάση, αυτό δεν μπορούσε να οδηγήσει στην απόσβεση της ανερχόμενης σε 118 360,18 ευρώ απαιτήσεως του Κοινοβουλίου κατά του αναιρεσείοντος, δεδομένου ότι είναι διαφορετικό το ζήτημα του κατά πόσον το ποσό αυτό μπορούσε να επιστραφεί με συμψηφισμό.

23. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο απέρριψε τον πρώτο λόγο ακυρώσεως ως προδήλως αβάσιμο.

24. Με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, ο αναιρεσείων επικαλέστηκε περίπτωση ανωτέρας βίας, για να δικαιολογήσει την αδυναμία προσκομίσεως των δικαιολογητικών ορισμένων δαπανών.

25. Το Πρωτοδικείο απέρριψε αυτόν τον λόγο ακυρώσεως ως προδήλως απαράδεκτο, διότι, κατά την άποψή του, ο ισχυρισμός αυτός αμφισβητούσε το δεδικασμένο της αποφάσεως της 22ας Δεκεμβρίου 2005.

26. Με τον έβδομο λόγο ακυρώσεως, ο αναιρεσείων προέβαλε αιτίαση σχετική με την παράλειψη γνωστοποιήσεως της αποφάσεως του Προεδρείου της 1ης Φεβρουαρίου 2006. Υποστήριξε ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο παρέβη το άρθρο 20 του Ευρωπαϊκού Κώδικα καλής διοικητικής συμπεριφοράς που επιβάλλει υποχρέωση γνωστοποιήσεως των αποφάσεων που θίγουν τα δικαιώματα ή τα συμφέροντα μεμονωμένων προσώπων.

27. Το Πρωτοδικείο απέρριψε αυτόν τον λόγο ακυρώσεως ως προδήλως αβάσιμο, επισημαίνοντας τον νομικά μη δεσμευτικό χαρακτήρα του εν λόγω Κώδικα.

Γ — *Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου και τα αιτήματα των διαδίκων*

28. Ο αναιρεσείων άσκησε την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως με δικόγραφο της 2ας Ιουλίου 2007, το οποίο πρωτοκολλήθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 5 Ιουλίου 2007, ζητώντας:

— να αναιρεθεί η διάταξη του Πρωτοδικείου της 24ης Απριλίου 2007 επί της υποθέσεως Τ-132/06·

— να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση επί της διαφοράς·

— να ακυρωθεί η απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 22ας Μαρτίου 2006, με την οποία διατάχθηκε να επιστραφεί από τον αναιρεσείοντα ποσό ύψους 118 360,18 ευρώ και να κρατηθούν διάφορες κοινοβουλευτικές αποζημιώσεις που του όφειλε το Κοινοβούλιο·

— ο καθού να φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα καθώς και αυτά του προσφεύγοντος.

29. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατέθεσε, στις 18 Σεπτεμβρίου 2007, υπόμνημα αντικρούσεως επί της αιτήσεως αναιρέσεως με το οποίο ζητεί από το Δικαστήριο:

— να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τον αναιρεσείοντα στα δικαστικά έξοδα.

30. Με διάταξη της 12ης Οκτωβρίου 2007, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου έκρινε ότι δεν είναι απαραίτητη η κατάθεση υπομνήματος απαντήσεως.

31. Μετά την έγγραφη διαδικασία, πραγματοποιήθηκε στις 5 Ιουνίου 2008 η επ' ακροατηρίου συζήτηση στο πλαίσιο της οποίας οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικά τους ισχυρισμούς τους.

Δ — *Οι λόγοι αναιρέσεως και τα επιχειρήματα των διαδίκων*

32. Ο αναιρεσείων προβάλλει έξι λόγους αναιρέσεως κατά της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως.

33. Με τον *πρώτο λόγο αναιρέσεως*, ο αναιρεσείων αιτιάται την προσφυγή στο άρθρο 111 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, εξαιτίας της οποίας στερήθηκε το δικαίωμα για δίκαιη διαδικασία, διότι το Πρωτοδικείο δε τον άκουσε προηγουμένως και επίσης δεν είχε τη δυνατότητα να απαντήσει στους ισχυρισμούς του Κοινοβουλίου. Ο αναιρεσείων αιτιάται, περαιτέρω, ότι το Πρωτοδικείο, παραλείποντας να τον ενημερώσει προηγουμένως σχετικά με την απόφασή του να αποφανθεί με διάταξη, του στέρησε τη δυνατότητα να προσβάλει την απόφαση αυτή. Με τον τρόπο αυτόν, το Πρωτοδικείο προσέβαλε τα δικαιώματα της άμυνας του αναιρεσείοντος, την αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως καθώς και το δικαίωμα για δίκαιη δίκη.

34. Το Κοινοβούλιο αντιτάσσει ότι το Πρωτοδικείο εφάρμοσε ορθά το άρθρο 111 του Κανονισμού Διαδικασίας του και δεν προσέβαλε τα δικαιώματα άμυνας του αναιρεσείοντος.

35. Με τον *δεύτερο λόγο αναιρέσεως,* ο αναιρεσείων ισχυρίζεται ότι παραβιάστηκε η αρχή της αμεροληψίας, διότι οι δύο προσφυγές που άσκησε διαδοχικώς στις υποθέσεις Τ-146/04 και Τ-132/06 —και οι οποίες οδήγησαν στην απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2005 και στη διάταξη της 24ης Απριλίου 2007— κρίθηκαν κατ' ουσίαν από τους ίδιους δικαστές. Η προαναφερθείσα όμως αρχή απαγορεύει να αποφαίνεται ο ίδιος δικαστής, ακόμη και στον ίδιο βαθμό δικαιοδοσίας, επί υποθέσεως της οποίας η πραγματική αιτία ταυτίζεται ή είναι σε μεγάλο βαθμό συναφής με αυτή άλλης υποθέσεως, επί της οποίας έχει προηγουμένως ο ίδιος αποφανθεί.

36. Το Κοινοβούλιο αντιτάσσει ότι η άποψη που υποστηρίζει ο αναιρεσείων στερείται ερείσματος και δεν θεμελιώνεται στη νομολογία των κοινοτικών δικαστηρίων. Εξάλλου, η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη αφορά το ζήτημα κατά πόσον το Κοινοβούλιο εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις που υπέχει από την απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005. Για τον λόγο αυτόν, το γεγονός ότι οι δύο υποθέσεις κρίθηκαν από τους ίδιους δικαστές δεν είναι, κατά την άποψη του Κοινοβουλίου, νομικώς επιλήψιμο.

37. Με τον *τρίτο λόγο αναιρέσεως,* ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο εκτίμησε εσφαλμένα το βεληνεκές της αποφάσεως της 22ας Δεκεμβρίου 2005. Πράγματι, δεδομένου ότι η απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Κοινοβουλίου της 24ης Φεβρουαρίου 2004 ακυρώθηκε λόγω αναρμοδιότητας, ο αναιρεσείων δεν είχε κανένα λόγο να ασκήσει ένδικο μέσο κατά της σχετικής αποφάσεως του Πρωτοδικείου, διότι η διαπίστωση εκ μέρους του Πρωτοδικείου της αναρμοδιότητας συνεπάγεται το ανυπόστατο της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα που πάσχει το εν λόγω ελάττωμα.

38. Το Κοινοβούλιο αντιτάσσει ότι το Πρωτοδικείο ακύρωσε μόνον εν μέρει την απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Κοινοβουλίου της 24ης Φεβρουαρίου 2004. Πράγματι, η απόφαση αυτή ακυρώθηκε μόνο στο μέτρο που διέτασσε την είσπραξη μέσω συμψηφισμού των ποσών που όφειλε ο προσφεύγων.

39. Με τον *τέταρτο λόγο αναιρέσεως,* ο αναιρεσείων αιτιάται τη συστηματική άρνηση του Πρωτοδικείου να λάβει υπόψη τα επιχειρήματα που προέβαλε για να επιτύχει την ακύρωση της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα του Κοινοβουλίου της 22ας Μαρτίου 2006. Πράγματι, η τελευταία απόφαση αποτελεί νέα απόφαση, διάφορη της αποφάσεως της 24ης Φεβρουαρίου 2004, και το Πρωτοδικείο ήταν, κατά συνέπεια, υποχρεωμένο να εξετάσει τύποις και ουσία όλους τους λόγους ακυρώσεως που προέβαλε για να ακυρώσει την εν λόγω απόφαση του Γενικού Γραμματέα.

40. Το Κοινοβούλιο αρνείται τον ισχυρισμό αυτόν και υπενθυμίζει ότι το Πρωτοδικείο, με την απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2005, συμμερίστηκε την άποψη του Κοινοβουλίου, σύμφωνα με την οποία τα χρηματικά ποσά είχαν καταβληθεί αχρεωστήτως. Συνεπεία αυτού, μπόρεσε να θεραπευθεί το ελάττωμα της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 24ης Φεβρουαρίου 2004.

41. Με τον *πέμπτο λόγο αναιρέσεως,* ο αναιρεσείων προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι αρνήθηκε να εξετάσει τον λόγο ακυρώσεως που στηριζόταν σε ανωτέρα βία, μολονότι τέτοιος λόγος ακυρώσεως δεν είχε προβληθεί με την προσφυγή που στρεφόταν κατά της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 24ης Φεβρουαρίου 2004. Αντιθέτως, ο σχετικός λόγος στηριζόταν σε πραγματικά περιστατικά που έλαβαν χώρα το πρώτον μετά την οικεία απόφαση του Γενικού Γραμματέα.

42. Το Κοινοβούλιο επισημαίνει ότι ο προσφεύγων είχε προβάλει έναν κατ' ουσίαν όμοιο λόγο στο πλαίσιο της διαδικασίας που οδήγησε στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005 και ότι, κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο ορθά απέρριψε τον λόγο αυτόν. Σε κάθε περίπτωση, τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται ο προσφεύγων για να αποδείξει την ύπαρξη ανωτέρας βίας έλαβαν χώρα το πρώτον μετά την έκδοση της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 22ας Μαρτίου 2006 και, κατά συνέπεια, δεν μπορούσαν να οδηγήσουν σε ακύρωσή της.

43. Με τον *έκτο λόγο αναιρέσεως,* ο αναιρεσείων αιτιάται το Πρωτοδικείο ότι εσφαλμένα αρνήθηκε να εξετάσει κατά πόσον το Κοινοβούλιο παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και στον Κώδικα καλής διοικητικής συμπεριφοράς που εξέδωσε το Κοινοβούλιο στις 6 Δεκεμβρίου 2001. Ο αναιρεσείων υπενθυμίζει σχετικά ότι η προαναφερθείσα αρχή ανήκει στις θεμελιώδεις αρχές του δικαίου, την τήρηση των οποίων διασφαλίζει το Δικαστήριο.

44. Το Κοινοβούλιο αντιτάσσει ότι το Πρωτοδικείο περιορίστηκε να διαπιστώσει ότι το επικαλούμενο κείμενο στερείτο νομικού χαρακτήρα και γι' αυτό ορθά αρνήθηκε την εφαρμογή του.

IV — Νομική εκτίμηση

Α — *Εξέταση των λόγων αναιρέσεως*

1. Πρώτος λόγος αναιρέσεως: Προσβολή του δικαιώματος για δίκαιη δίκη

45. Σύμφωνα με το άρθρο 58 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, ως λόγος αναιρέσεως επιτρέπεται να προβάλλονται μόνον πλημμέλειες κατά τη διαδικασία που θίγουν τα συμφέροντα του αναιρεσείοντος. Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, ο αναιρεσείων αιτιάται κατ' ουσίαν την εφαρμογή του άρθρου 111 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου την οποία θεωρεί παράνομη καθόσον του στέρησε το δικαίωμα για δίκαιη δίκη.

46. Κατά συνέπεια, ο αναιρεσείων επικαλείται πλημμέλεια της διαδικασίας που έθιξε τα συμφέροντα και τα δικαιώματά του. Αυτός ο λόγος αναιρέσεως είναι, επομένως, παραδεκτός. Στη συνέχεια, θα εξεταστεί κατά

πόσον η αιτίαση αυτή είναι και βάσιμη, δηλαδή κατά πόσον το Πρωτοδικείο εφάρμοσε εσφαλμένα το άρθρο 111 του Κανονισμού Διαδικασίας.

47. Σύμφωνα με το άρθρο 111 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, όταν το Πρωτοδικείο είναι προδήλως αναρμόδιο να επιληφθεί της προσφυγής ή όταν η προσφυγή είναι προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως στερούμενη παντελώς νομικής βάσεως, το Πρωτοδικείο μπορεί, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία, να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη. Μια τέτοια διάταξη μπορεί να εκδοθεί αυτεπαγγέλτως σε κάθε στάση της δίκης, χωρίς να πρέπει να προηγηθεί ακρόαση των διαδίκων σχετικά με τη δυνατότητα αυτή [6]. Αυτή η δικονομική διάταξη παρέχει, από νομικής απόψεως, στο Πρωτοδικείο τόσο ένα περιθώριο εκτιμήσεως σχετικά με την ύπαρξη των νομικών προϋποθέσεων που προαναφέρθηκαν, όσο και ένα πεδίο διακριτικής ευχέρειας σχετικά με το κατά πόσο θα αποφανθεί με διάταξη. Συγχρόνως όμως η διάταξη αυτή επιβάλλει στο Πρωτοδικείο την υποχρέωση να αιτιολογεί την κάθε απόφασή του.

48. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Πρωτοδικείου, το Πρωτοδικείο μπορεί, βάσει της διατάξεως αυτής, να αποφανθεί με διάταξη, όταν κρίνει ότι έχει επαρκώς διαφωτιστεί από τα δικαιολογητικά του φακέλου, ώστε να αποφανθεί επί της εκκρεμούς υποθέσεως [7]. Αυτό ακριβώς συνέβη στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει ρητώς από τη σκέψη 23 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως. Το Πρωτοδικείο όχι μόνο θεωρούσε ότι είχε στη διάθεσή του στοιχεία για όλα τα κρίσιμα για την έκδοση αποφάσεως πραγματικά περιστατικά, ώστε ήταν περιττός ο ορισμός δικασίμου για την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αλλά, πέραν αυτού, αφού εκτίμησε τα προβαλλόμενα πραγματικά περιστατικά, ήταν πεπεισμένο ότι η προσφυγή ήταν απορριπτέα ως προδήλως απαράδεκτη και εν μέρει ως προδήλως αβάσιμη. Δεν είναι, κατά συνέπεια, νομικώς επιλήψιμη η εφαρμογή, στην προκειμένη περίπτωση, του άρθρου 111 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ως δικονομικής ρυθμίσεως.

49. Πέραν αυτού, ο αναιρεσείων δεν εκθέτει πειστικώς σε ποιο μέτρο στερήθηκε το δικαίωμα να υποβάλει παρατηρήσεις που δεν θα μπορούσε να υποβάλει εγγράφως. Ο αναιρεσείων παρέλειψε ιδίως να εξηγήσει ποια επιχειρήματα του Κοινοβουλίου θα ήθελε να εξεταστούν στο πλαίσιο διαδικασίας διεπόμενης από την αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως.

50. Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

2. Δεύτερος λόγος αναιρέσεως: Προσβολή του δικαιώματος κρίσεως από αμερόληπτο δικαστήριο

51. Η έρευνα της παραβιάσεως της αρχής της δικαστικής αμεροληψίας που αιτιάται ο αναι-

6 — Βλ., συναφώς, Rengeling, H.-W./Middeke, A./Gellermann, M., *Handbuch des Rechtsschutzes in der Europäischen Union,* Μόναχο, 2003, § 26, σημείο 18, σ. 463· Lenaerts, K./Arts, D./Maselis, I., *Procedural Law of the European Union,* 2η έκδοση, Λονδίνο, 2006, σημεία 24-112, σ. 577.

7 — Διατάξεις του Πρωτοδικείου της 9ης Ιουλίου 1991, Τ-48/91, Mínic κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου (Συλλογή 1991, σ. II-479, σκέψη 11), και της 8ης Δεκεμβρίου 1999, Τ-79/99, Euro-Lex (EU-LEX) κατά ΓΕΕΑ (Συλλογή 1999, σ. II-3555, σκέψη 10).

ρεσείων στο πλαίσιο της πρωτοβάθμιας διαδικασίας απαιτεί, κατ' αρχάς, ορισμένες διευκρινίσεις όσον αφορά το πραγματικό.

52. Ο αναιρεσείων ισχυρίζεται ότι οι δύο προσφυγές που άσκησε στις υποθέσεις Τ-146/04 και Τ-132/06 κρίθηκαν κατ' ουσίαν από τους ίδιους δικαστές. Αυτό όμως είναι ορθό μόνο στο μέτρο που όλα τα μέλη του δευτέρου τμήματος του Πρωτοδικείου, που επιλήφθηκε της υποθέσεως Τ-132/06, επιλήφθηκαν και της υποθέσεως Τ-146/04, που ανατέθηκε στο πενταμελές δεύτερο τμήμα. Αντιστρόφως, δύο από τους δικαστές που επιλήφθηκαν της υποθέσεως Τ-146/04 δεν συμμετείχαν στην υπόθεση Τ-132/06. Επιπλέον, οι ίδιοι δικαστές άσκησαν, όπως ορθά αναφέρει ο αναιρεσείων, τα καθήκοντα του προέδρου του τμήματος και του εισηγητή δικαστή στις επίδικες υποθέσεις.

53. Το γεγονός αυτό αρκεί, κατά την άποψη του αναιρεσείοντος, για να θεμελιώσει προσβολή του δικαιώματος να εκδικαστεί η υπόθεσή του δίκαια από αμερόληπτο δικαστήριο, που διασφαλίζει το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (στο εξής: ΕΣΔΑ) καθώς και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ενώσεως (στο εξής: Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων). Κατά την άποψή του, η προαναφερθείσα αρχή απαγορεύει να αποφαίνεται ο ίδιος δικαστής, ακόμη και στον ίδιο βαθμό δικαιοδοσίας, επί υποθέσεως της οποίας η πραγματική αιτία ταυτίζεται ή είναι σε μεγάλο βαθμό συναφής με αυτή άλλης υποθέσεως, επί της οποίας έχει προηγουμένως ο ίδιος αποφανθεί.

54. Επί του ζητήματος αυτού πρέπει, κατ' αρχάς, να επισημανθεί ότι η Κοινότητα δεν έχει ακόμη προσχωρήσει στην ΕΣΔΑ [8], πράγμα που αποκλείει, για νομικούς λόγους, την άμεση εφαρμογή των διατάξεων αυτής της διεθνούς συμβάσεως εντός της κοινοτικής εννόμου τάξεως [9]. Εντούτοις, κατά πάγια νομολογία, τα θεμελιώδη δικαιώματα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών

8 — Ακόμη και στη γνωμοδότησή του 2/94 της 28ης Μαρτίου 1996 (Συλλογή 1996, σ. I-1759), το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Κοινότητα, σύμφωνα με το τότε στάδιο εξελίξεως του κοινοτικού δικαίου, δεν είχε ακόμη την αρμοδιότητα να προσχωρήσει στην ΕΣΔΑ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει, πάντως, φθάσει στο σημείο της δημιουργίας των νομικών προϋποθέσεων για την προσχώρηση. Έτσι, το άρθρο I-9, παράγραφος 2, της Συνθήκης για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης (2004/C 310/01) προέβλεπε τέτοια προσχώρηση της Ενώσεως στην ΕΣΔΑ. Αυτή η εξουσιοδότηση επαναλαμβάνεται πλέον στο άρθρο 6, παράγραφος 2, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως τροποποιήθηκε με τη Συνθήκη της Λισσαβόνας (ΕΕ C 115, σ. 1). Το Πρόσθετο Πρωτόκολλο 14 της ΕΣΔΑ της 13ης Μαΐου 2004, που περιέχει πρωτίστως τροποποιητικές διατάξεις που αφορούν το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, προβλέπει περαιτέρω, στο άρθρο 17, μια συμπλήρωση του άρθρου 59 της ΕΣΔΑ, σύμφωνα με την οποία «Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να προσχωρήσει στην παρούσα Σύμβαση».

9 — Σύμφωνα με το άρθρο 281 ΕΚ, η Κοινότητα έχει νομική προσωπικότητα και, ως υποκείμενο του διεθνούς δικαίου, δεσμεύεται, από πλευράς του δικαίου των διεθνών συμβάσεων, κατ' αρχήν μόνον από τις διεθνείς συμβάσεις που έχει κυρώσει. Τα άρθρο 300, παράγραφος 7, ΕΚ ρυθμίζει περαιτέρω τη δεσμευτικότητα των συμβάσεων αυτών εντός της Κοινότητας, υποχρεώνοντας τα κοινοτικά όργανα και τα κράτη μέλη να εκτελούν και να τηρούν τις συμβάσεις που συνάπτει η Κοινότητα. Κατά πάγια νομολογία, οι κοινοτικές συμβάσεις που συνήφθησαν κανονικά, με τήρηση των επιταγών του πρωτογενούς δικαίου, αποτελούν «αναπόσπαστο τμήμα της κοινοτικής εννόμου τάξεως». Προϋπόθεση και κρίσιμο χρονικό σημείο για την ισχύ του διεθνούς δημοσίου δικαίου εντός της κοινοτικής εννόμου τάξεως είναι η θέση της εκάστοτε συμβάσεως σε ισχύ, δηλαδή η από πλευράς διεθνούς δικαίου δεσμευτικότητά της για την Κοινότητα (βλ. αποφάσεις της 30ής Απριλίου 1974, 181/73, Haegeman, Συλλογή τόμος 1974, σ. 245, σκέψη 5 της 26ης Οκτωβρίου 1982, Kupferberg, Συλλογή 1982, σ. 3641, σκέψεις 11 έως 13 της 11ης Σεπτεμβρίου 2003, C-211/01, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. I-8913, σκέψη 57). Οι Lenaerts, K./Van Nuffel, P., *Constitutional Law of the European Union,* 2η έκδοση, Λονδίνο, 2005, σημεία 17-092, σ. 740, θεωρούν και αυτοί κρίσιμη τη θέση της κοινοτικής συμβάσεως σε ισχύ. Επισημαίνουν όμως ότι και μια σύμβαση που συνήψαν τα κράτη μέλη μπορεί να είναι δεσμευτική για την Κοινότητα, όταν συγκεκριμένα η Κοινότητα αναλαμβάνει την υποχρέωση να ασκεί τις εξουσίες της σε συμφωνία με την εν λόγω σύμβαση. Παραπέμπουν σχετικά στην αναφερόμενη στο άρθρο 63, παράγραφος 1, ΕΚ Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και στο Πρωτόκολλο της 31ης Ιανουαρίου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων, χωρίς όμως να αναφέρουν την ΕΣΔΑ. Περαιτέρω, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και το Συμβούλιο της Ευρώπης στην κοινή δήλωση προθέσεως της 10-11 Μαΐου 2007 συμφώνησαν μεν να συνεργαστούν στο πλαίσιο της νομοθετικής τους δραστηριότητας, ενίσχυσαν όμως συγχρόνως την αυτονομία τους όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων.

του δικαίου την τήρηση των οποίων διασφαλίζει το Δικαστήριο [10]. Συναφώς, το Δικαστήριο εμπνέεται από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, καθώς και από τις ενδείξεις τις οποίες παρέχουν οι διεθνείς πράξεις περί προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, για τις οποίες έχουν συνεργασθεί ή στις οποίες έχουν προσχωρήσει τα κράτη μέλη. Η ΕΣΔΑ έχει συναφώς προέχουσα σημασία [11].

55. Στο πλαίσιο της περαιτέρω εξελίξεως της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκληρώσεως, η νομολογία αυτή απέκτησε θεσμικό έρεισμα με το άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ. Κατά την εν λόγω διάταξη, η Ένωση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται με την ΕΣΔΑ, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950, και όπως προκύπτουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου.

56. Κρίσιμη για την έρευνα του δευτέρου λόγου αναιρέσεως είναι κατ' αρχάς η διακήρυξη του άρθρου 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ, σύμφωνα με την οποία «παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικαίως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος, το οποίον θα αποφασίση είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών του αστικής φύσεως, είτε επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως». Αυτό το θεμελιώδες δικαίωμα διατυπώθηκε με παρόμοιο τρόπο στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

57. Από τις δύο αυτές διατάξεις συνάγω ότι το δικαίωμα για δίκαιη δίκη [12] που θεμελιώνεται σε αυτές και αναγνωρίζεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου συμπεριλαμβάνει αναγκαστικά την εγγύηση ανεξάρτητου και αμερόληπτου δικαστηρίου. Αυτό επιβεβαιώθηκε πρόσφατα από το Δικαστήριο με την απόφαση της 1ης Ιουλίου 2008 επί των υποθέσεων C-341/06 P και C-342/06 P (Chronopost και La Poste κατά UFEX κ.λπ.) [13] σχετικά με το ζήτημα των επιταγών του νόμου όσον αφορά τη σύνθεση του τμήματος, με την οποία το Δικαστήριο χαρακτήρισε τις προαναφερθείσες εγγυήσεις ως «θεμέλιο του δικαιώματος για δίκαιη δίκη», τον σεβασμό του οποίου οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως το Δικαστήριο όταν ανακύπτει επί του θέματος αυτού αμφισβήτηση, η οποία στο σύνολό της δεν φαίνεται να είναι προδήλως αβάσιμη [14].

10 — Βλ. γνωμοδότηση 2/94, που παρατίθεται στην υποσημείωση 8, σκέψη 33, καθώς και αποφάσεις της 12ης Νοεμβρίου 1969, 26/69, Stauder (Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 147, σκέψη 7), της 12ης Ιουλίου 1957, 7/56, 3/57, 7/57, Algera (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 157), και της 29ης Μαΐου 1997, C-299/95, Kremzow (Συλλογή 1997, σ. I-2629, σκέψη 14).

11 — Βλ., π.χ., αποφάσεις Stauder (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 10, σκέψη 7), της 14ης Μαΐου 1974, 4/73, Nold (Συλλογή τόμος 1974, σ. 277), της 13ης Δεκεμβρίου 1979, 44/79, Hauer (Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 749, σκέψη 15), της 15ης Μαΐου 1986, 222/84, Johnston (Συλλογή 1986, σ. 1651, σκέψη 18), της 28ης Μαρτίου 2000, C-7/98, Krombach (Συλλογή 2000, σ. I-1935, σκέψη 25), της 6ης Μαρτίου 2001, C-274/99 P, Connolly κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. I-1611, σκέψη 37), της 12ης Ιουνίου 2003, C-112/00, Schmidberger (Συλλογή 2003, σ. I-5659, σκέψη 71), της 27ης Ιουνίου 2006, C-540/03, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2006, σ. I-5769, σκέψη 35), της 18ης Ιανουαρίου 2007, C-229/05 P, Öcalan κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2007, σ. I-439, σκέψη 76), της 26ης Ιουνίου 2007, C-305/05, Ordre des barreaux francophones et germanophone κ.λπ. (Συλλογή 2007, σ. I-5305, σκέψη 29), της 14ης Φεβρουαρίου 2008, C-450/06, Varec (Συλλογή 2008, σ. I-581, σκέψη 44), και της 8ης Μαΐου 2008, C-14/07, Weiss und Partner (Συλλογή 2008, σ. I-3367, σκέψη 57).

12 — Απόφαση Ordre des barreaux francophones et germanophone κ.λπ. (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 11, σκέψη 29).

13 — Απόφαση της 1ης Ιουλίου 2008, C-341/06 P και C-342/06 P, Chronopost και La Poste κατά UFEX κ.λπ. (Συλλογή 2008, σ. I-4777).

14 — Όπ.π. (σκέψη 46). Το Δικαστήριο αναφέρθηκε κατ' αρχάς στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της 23ης Απριλίου 1996, Remli κατά Γαλλίας (ατομική προσφυγή αριθ. 16839/90, σημείο 48), που επισημαίνει την υποχρέωση κάθε εθνικού δικαστηρίου να εξετάζει αν τηρείται η αρχή της αμεροληψίας όσον αφορά την εκάστοτε σύνθεσή του. Ακολούθως το Δικαστήριο επικαλέστηκε τη δική του νομολογία σχετικά με τα αυτεπαγγέλτως εξεταστέα ζητήματα (βλ. αποφάσεις της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 67, και της 20ής Φεβρουαρίου 1997, C-166/95 P, Επιτροπή κατά Daffix, Συλλογή 1997, σ. I-983, σκέψη 25). Με τον τρόπο αυτόν, το Δικαστήριο μετέφερε, κατ' ουσίαν, στο κοινοτικό δίκαιο τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

58. Μεταξύ της «ανεξαρτησίας» και της «αμεροληψίας» υφίσταται λειτουργική σχέση, στο μέτρο που η πρώτη αποτελεί προϋπόθεση της δεύτερης. Ο όρος «αμερόληπτος» αναφέρεται κυρίως στην υποκειμενική τοποθέτηση των δικαστών [15]. Αυτοί οφείλουν να είναι υπεράνω των διαδίκων και να αποφαίνονται, ανεξάρτητα από τα συγκεκριμένα πρόσωπα, αντικειμενικά και κατά συνείδηση [16]. Η σημερινή αρχή της αμεροληψίας, η οποία αναγνωρίζεται και στις έννομες τάξεις των κρατών μελών, ανάγεται στο αρχικό αξίωμα του ρωμαϊκού δικαίου «nemo debet esse iudex in propria causa» [17].

59. Από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προκύπτει ότι ως «αμεροληψία», κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ, νοείται κατά κανόνα η έλλειψη προαπόφασης και προκατάληψης [18]. Αποτελεί, σύμφωνα με την εν λόγω νομολογία, θεμελιώδη προϋπόθεση για την εμπιστοσύνη που οφείλουν να εμπνέουν τα δικαστήρια μιας δημοκρατικής κοινωνίας [19]. Κατά πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το ζήτημα της αμεροληψίας ενός δικαστηρίου κρίνεται βάσει ενός υποκειμενικού και ενός αντικειμενικού κριτηρίου [20]. Με το πρώτο κριτήριο εξετάζεται η προσωπική πεποίθηση ή το προσωπικό συμφέρον του δικαστή στη συγκεκριμένη υπόθεση. Ως προς αυτό, η αμεροληψία του δικαστή τεκμαίρεται μέχρις αποδείξεως του αντιθέτου [21]. Το δεύτερο αφορά την εξέταση του κατά πόσον ο δικαστής παρέσχε επαρκή εχέγγυα για τον αποκλεισμό κάθε εύλογης αμφιβολίας σχετικά με την αμεροληψία του [22].

60. Στην προκειμένη περίπτωση πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο αναιρεσείων δεν επικαλείται κανένα στοιχείο που να συνηγορεί υπέρ της προσωπικής προκατάληψης των τριών δικαστών που μετείχαν στη σύνθεση. Κατά

15 — Κατά την άποψη του Calliess, G.-P., «Judicial Independece and Impartiality in International Courts», *International Conflict Resolution,* Tübingen, 2006, σ. 144, η αρχή της αμεροληψίας χαρακτηρίζεται από την έλλειψη αθέμιτων επιρροών και δικαστικής προκαταλήψεως έναντι των διαδίκων της δίκης. Κατά την άποψη των Decaux, E./Imbert, P.-H., *La Convention européenne des droits de l'homme* (εκδ. Von Louis-Edmond Pettiti), 2η έκδοση, άρθρο 6, σ. 260, πρέπει κατ' αρχάς να εξεταστεί τι σκέφθηκε ο συγκεκριμένος δικαστής υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις και κατά πόσον είχε συγκεκριμένο λόγο να μεροληπτήσει σε βάρος του προσφεύγοντος.

16 — Βλ., συναφώς, Frowein, J./Peukert, W., *Europäische Menschenrechtskonvention,* Kehl/Strassburg/Arlington, 1985, άρθρο 6, σημείο 94, σ. 153. Κατά την άποψη του Krekeler, W., «Der befangene Richter», *Neue Juristische Wochenschrift,* 1981, σ. 1633, η επιταγή της αμερόληπτης ουδετερότητας απαιτεί από τον δικαστή, σε κάθε συγκεκριμένη διαδικασία της οποίας επιλαμβάνεται, και μάλιστα σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, να μην επηρεάζεται από άσχετες, υποκειμενικές απόψεις. Οφείλει να αποφαίνεται επί της διαφοράς που υποβάλλεται στην κρίση του, χωρίς διάκριση προσώπων, μόνο βάσει των αντικειμενικών δεδομένων της συγκεκριμένης περιπτώσεως και αποκλειστικά σύμφωνα με τον νόμο και το δίκαιο.

17 — Έτσι και Kanska, K., «Towards Administrative Human Rights in the EU – Impact of the Charter of Fundamental Rights», *European Law Journal,* 2004, σ. 313, που ανάγει την επιταγή της αμεροληψίας σε αυτό το αξίωμα του ρωμαϊκού δικαίου. Ο Marriott, A., «Conflicts of Interest – A Way Forward?», παράρτημα αριθ. 8 (στο *Betriebs-Berater* 2003, τεύχος 47), σ. 3, συνδέει με το αξίωμα αυτό τις αρχές της ανεξαρτησίας και της αμεροληψίας ενός οργάνου επιλύσεως διαφορών. Η αρχή του ρωμαϊκού δικαίου επιτάσσει επί λέξει ότι κανείς δεν μπορεί να είναι κριτής της δικής του διαφοράς (βλ. Liebs, D., *Lateinische Rechtsregeln und Rechtssprichwörter,* Μόναχο, 1998, σ. 145).

18 — Βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση Κυπριανού κατά Κύπρου της 15ης Δεκεμβρίου 2005 (ατομική προσφυγή αριθ. 73797/01, σκέψη 118).

19 — Βλ. ΕΔΔΑ, αποφάσεις Hauschildt κατά Δανίας της 24ης Μαΐου 1989 (ατομική προσφυγή αριθ. 10486/83, σκέψη 48), και Grieves κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 16ης Δεκεμβρίου 2003 (ατομική προσφυγή αριθ. 57067/00, σκέψη 69)

20 — Βλ. ΕΔΔΑ, αποφάσεις Lindon, Otchakovsky και July κατά Γαλλίας της 22ας Οκτωβρίου 2007 (ατομικές προσφυγές αριθ. 21279/02 και 36448/02, σκέψεις 75 και 76), Forum Maritime S.A. κατά Ρουμανίας της 4ης Οκτωβρίου 2007 (ατομικές προσφυγές αριθ. 63610/00 και 38692/05, σκέψη 116), Schwarzenberger κατά Γερμανίας της 10ης Αυγούστου 2006 (ατομική προσφυγή αριθ. 75737/01, σκέψη 38), Grieves κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 16ης Δεκεμβρίου 2003, (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 19, σκέψη 69), και Piersack κατά Βελγίου της 1ης Οκτωβρίου 1982 (ατομική προσφυγή αριθ. 8692/79, σκέψη 30, σειρά Α αριθ. 53, σκέψη 30).

21 — Βλ. ΕΔΔΑ, αποφάσεις Piersack κατά Βελγίου (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 20, σκέψη 30), και Le Compte, Van Leuven και De Meyere κατά Βελγίου της 23ης Ιουνίου 1981 (ατομικές προσφυγές αριθ. 6878/75 και 7238/75, σειρά Α αριθ. 43, σ. 25, σκέψη 58). Ο Reid, K., *A practioner's Guide to the European Convention on Human Rights,* 2η έκδοση, σημεία ΙΙΑ-090, σ. 114 επ., επισημαίνει ότι αυτό το τεκμήριο πολύ δύσκολα ανατρέπεται στην πράξη, με αποτέλεσμα ακόμη και μια αρνητική άποψη του δικαστή σχετικά με την υπόθεση που υποβάλλεται στην κρίση του να μην αρκεί για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι είναι προκατειλημμένος.

22 — Βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση Findlay κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 25ης Φεβρουαρίου 1997 (ατομική προσφυγή αριθ. 22107/93, σκέψη 73).

συνέπεια, συντρέχει υπέρ αυτών το αντίστοιχο τεκμήριο αμεροληψίας. Όπως εκ των υστέρων, κατά την επ' ακροατηρίου διαδικασία, διευκρίνισε ο αναιρεσείων, δεν αιτιάται την προσωπική τους πεποίθηση ή συμπεριφορά, αλλά μόνον το γεγονός της συμμετοχής τους στις υποθέσεις T-146/04 και T-132/06. Κατά συνέπεια, κρίσιμος είναι μόνον ο αντικειμενικός έλεγχος της αμεροληψίας του Πρωτοδικείου, όσον αφορά τη σύνθεσή του στην υπόθεση T-132/06 [23], ο οποίος θα πρέπει, σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, να εστιάσει στις ειδικές συνθήκες της συγκεκριμένης περιπτώσεως [24]. Η προσωπική άποψη του ενδιαφερομένου έχει βέβαια, στο πλαίσιο αυτό, κάποια σημασία, δεν είναι όμως από μόνη της καθοριστική. Αποφασιστικής σημασίας είναι, αντίθετα, το κατά πόσον η ανησυχία για την τήρηση της αμεροληψίας είναι αντικειμενικά δικαιολογημένη [25].

61. Κατ' αρχάς, πρέπει να επισημανθεί ότι ο αναιρεσείων επικαλείται, βέβαια, το άρθρο 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ, παραλείπει όμως εντελώς να αναφερθεί σε σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που θα μπορούσε να στηρίξει τον λόγο αναιρέσεως που προέβαλε. Η έρευνα, όμως, της μέχρι τώρα νομολογίας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η άποψη που υποστηρίζει ο αναιρεσείων στερείται οποιουδήποτε ερείσματος.

62. Έτσι, από την απόφαση Schwarzenberger κατά Γερμανίας [26] συνάγεται ότι το γεγονός και μόνον ότι ένα δικαστήριο εξέδωσε περισσότερες αποφάσεις επί της ίδιας διαφοράς δεν αρκεί για να αμφισβητηθεί η αμεροληψία του εν λόγω δικαστηρίου. Αυτό ισχύει, π.χ., για τις αποφάσεις που εξέδωσε το ίδιο δικαστήριο πριν από την κυρίως δικαστική διαδικασία («pre-trial decisions») [27], αλλά και για τη συγκεκριμένη συγκυρία που εξέτασε το Δικαστήριο στις υποθέσεις C-341/06 P και C-342/06 P (Chronopost και La Poste κατά UFEX κ.λπ.), κατά την οποία μια υπόθεση υποβάλλεται εκ νέου στους δικαστές προς κρίση, μετά την εξαφάνιση της αρχικής τους αποφάσεως από ανώτερο δικαστήριο κατόπιν ασκηθέντος κατ' αυτής ενδίκου μέσου [28].

63. Από αυτό προκύπτει ότι δεν είναι δυνατό να συναχθεί από το άρθρο 6, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ γενική απαγόρευση, σύμφωνα με την οποία ένας δικαστής δεν πρέπει να

23 — Βλ. ΕΔΔΑ, αποφάσεις Diennet κατά Γαλλίας της 26ης Σεπτεμβρίου 1995 (ατομική προσφυγή αριθ. 18160/91, σειρά Α αριθ. 325-Α, σκέψη 36), και Hauschildt κατά Δανίας (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 19, σκέψη 7), στις οποίες το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ελλείψει αποδείξεων σχετικά με την προσωπική προκατάληψη των οικείων εθνικών δικαστών, αρκέστηκε στον αντικειμενικό έλεγχο της αμεροληψίας.

24 — Βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση Schwarzenberger κατά Γερμανίας (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 20, σκέψη 42). Ο Koering-Joulin, R., «La notion européenne de tribunal indépendant et impartial au sens de l'article 6 par. 1 de la Convention européenne des droits de l'homme», *Revue de science criminelle et de droit pénal comparé,* 1990, σ. 772, χρησιμοποιεί, όσον αφορά τις απαιτήσεις του νόμου σχετικά με τη σύνθεση ενός δικαστηρίου, τον όρο της «διαρθρωτικής αμεροληψίας».

25 — Βλ. ΕΔΔΑ, αποφάσεις Lindon, Otchakovsky και July κατά Γαλλίας (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 20, σκέψη 77), Κυπριανού κατά Κύπρου (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 18, σκέψη 58), Grieves κατά Ηνωμένου Βασιλείου (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 19, σκέψη 69), Incal κατά Τουρκίας της 9ης Ιουνίου 1998 (ατομική προσφυγή αριθ. 22678/93, σκέψη 71), Findlay κατά Ηνωμένου Βασιλείου (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 22, σκέψη 73), και Hauschildt κατά Δανίας (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 19, σκέψη 48).

26 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 20, § 42.

27 — Βλ. ΕΔΔΑ, αποφάσεις Schwarzenberger κατά Γερμανίας (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 20, σκέψη 42), Hauschildt κατά Δανίας (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 19, σκέψη 50), και Romero Martin κατά Ισπανίας της 12ης Ιουνίου 2006 (ατομική προσφυγή αριθ. 32045/03).

28 — Βλ. ΕΔΔΑ, αποφάσεις Schwarzenberger κατά Γερμανίας (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 20, σκέψη 42), Diennet κατά Γαλλίας (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 23, σκέψη 38), και Ringeisen κατά Αυστρίας της 16ης Ιουλίου 1971, (σειρά Α αριθ. 13, σ. 40, σκέψη 97). Το Δικαστήριο, με την απόφαση Chronopost και La Poste κατά Ufex κ.λπ. (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 13, σκέψεις 56 έως 60), κατέληξε στο ίδιο συμπέρασμα. Με την απόφαση αυτή το Δικαστήριο έκρινε ότι μόνον το γεγονός ότι σε ένα δικαστικό σχηματισμό μετέχει, μεταξύ άλλων, ένας δικαστής που μετείχε προηγουμένως και σε άλλο δικαστικό σχηματισμό που επιλήφθηκε της ίδιας υπόθεσης δεν αρκεί για να θεωρηθεί μη νόμιμη η σύνθεση αυτού του δικαστικού σχηματισμού. Το Δικαστήριο ακολούθησε έτσι, κατ' ουσίαν, τη νομική άποψη της γενικής εισαγγελέα E. Sharpston (βλ. προτάσεις της 6ης Δεκεμβρίου 2007 επί της αυτής υποθέσεως, σημεία 58 και 59).

μετέχει στη σύνθεση όταν πρόκειται για την ίδια υπόθεση. Ανεξαρτήτως αυτού, κατά την κρίση σχετικά με την αντικειμενική αμεροληψία ενός δικαστηρίου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και άλλα στοιχεία, όπως το κατά πόσον το δικαστήριο έκρινε επί της αυτής υποθέσεως ή επί δύο διαφορετικών υποθέσεων, κατά πόσον ο αρμόδιος δικαστικός σχηματισμός είχε και στις δύο περιπτώσεις την ίδια σύνθεση και κατά πόσον η πρώτη απόφαση αποτελούσε δεδικασμένο, με αποτέλεσμα να δεσμεύεται το δικαστήριο από το ουσιαστικό δεδικασμένο της πρώτης αποφάσεως [29].

64. Επί του ζητήματος αυτού πρέπει, κατ' αρχάς, να επισημανθεί ότι οι επίμαχοι τρεις δικαστές δεν μετείχαν στη σύνθεση επί της ίδιας υποθέσεως, αλλά, τόσο από τυπικής όσο και από ουσιαστικής απόψεως, επί δύο διαφορετικών υποθέσεων. Πράγματι, το Πρωτοδικείο δεν κλήθηκε να επανεξετάσει τις διαπιστώσεις της πρώτης διαδικασίας όσον αφορά τα πραγματικά περιστατικά. Ανεξαρτήτως της σημαντικής ομοιότητας των πραγματικών περιστατικών, η υπόθεση Τ-132/06 περιείχε νέα πραγματικά στοιχεία και έθετε νέα νομικά ζητήματα, που όφειλε να εκτιμήσει το Πρωτοδικείο. Το αντικείμενο της διαφοράς ήταν διαφορετικό, στο μέτρο που η υπόθεση αυτή αφορούσε το εάν και κατά πόσον το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκδίδοντας την απόφαση της 22ας Μαρτίου 2006, εκτέλεσε την απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005.

65. Η απόφαση που εκδίδεται, σύμφωνα με το άρθρο 230 ΕΚ, επί προσφυγής ακυρώσεως είναι, όπως προκύπτει από το άρθρο 231, παράγραφος 1, ΕΚ, διαπλαστική, με την οποία μια έννομη πράξη κηρύσσεται δικαστικά εν όλω ή εν μέρει άκυρη [30]. Ο κοινοτικός δικαστής δεν πρέπει να αποφαίνεται σχετικά με τις συνέπειες της αποφάσεως που βαίνουν πέραν της ακυρότητας, όπως είναι η διαπίστωση ή επιβολή μέτρων που πρέπει να ληφθούν βάσει της αποφάσεως [31]. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο μόνο στο πλαίσιο της δεύτερης διαδικασίας μπορούσε να εξετάσει, έμμεσα, κατά πόσον είχε θεραπευθεί το διαδικαστικό ελάττωμα που οδήγησε σε μερική ακυρότητα της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 24ης Φεβρουαρίου 2004.

66. Υπό τις δεδομένες συνθήκες, η ενασχόληση ενός τμήματος της δικαστικής συνθέσεως που είχε λάβει μέρος την πρώτη δίκη με την υπόθεση παρουσίαζε, εκτός των άλλων, το πλεονέκτημα ότι οι δικαστές είχαν ακριβή γνώση του ιστορικού της διαφοράς και μπορούσαν να επικεντρωθούν στα νέα νομικά ζητήματα, πράγμα που υπηρετούσε και τα συμφέροντα της απονομής της δικαιοσύνης.

67. Όσον αφορά τη σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού που επιλήφθηκε της υποθέσεως Τ-132/06, δεν υπάρχουν, κατά την άποψή μου, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της προαναφερθείσας νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ενδείξεις παραβιάσεως της αρχής της αμεροληψίας. Όσον αφορά τις ενστάσεις του αναιρεσείοντος σχετικά με την ταυτότητα του προσώπου του εισηγητή και στις δύο

29 — Βλ. απόφαση Lindon, Otchakovsky και July κατά Γαλλίας (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 20, σκέψη 79), που αφορούσε τη συμμετοχή δύο δικαστών σε δύο δικαστικές διαδικασίες, στην πρώτη εκ των οποίων η απόφαση είχε ισχύ δεδικασμένου. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αποφάνθηκε ότι κάθε άλλος δικαστής θα δεσμευόταν από το ουσιαστικό δεδικασμένο της πρώτης αποφάσεως, πράγμα που σημαίνει ότι η συμμετοχή των δύο δικαστών δεν επηρέασε τη δεύτερη απόφαση.

30 — Cremer, W., *Kommentar zu EUV/EGV* (εκδ. των Calliess/Ruffert), 3η έκδοση, 2007, άρθρο 231, σημείο 1Ø Rengeling, H.-W./Middeke, A./Gellermann, M., *Handbuch des Rechtsschutzes in der Europäischen Union,* Μόναχο, 2003, § 7, σημείο 107, σ. 144.

31 — Βλ., συναφώς, Cremer, W., όπ.π. (υποσημείωση 30), άρθρο 231, σημείο 1.

υποθέσεις, αρκεί, κατά την άποψή μου, να επισημανθεί ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση Chronopost και La Poste κατά UFEX κ.λπ. [32], διευκρίνισε ότι το γεγονός ότι τα καθήκοντα του εισηγητή δικαστή ανατέθηκαν στο ίδιο πρόσωπο, το οποίο μετέσχε σε δύο διαδοχικούς δικαστικούς σχηματισμούς, αυτό καθαυτό είναι άνευ σημασίας για την εκτίμηση της τήρησης της υποχρέωσης αμεροληψίας, καθόσον τα εν λόγω καθήκοντα ασκούνται συλλογικά.

68. Πρέπει, τέλος, να υπενθυμιστεί ότι κανένας από τους διαδίκους δεν προσέβαλε την απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005, με αποτέλεσμα αυτή να έχει ισχύ δεδικασμένου. Κατά συνέπεια, οι δικαστές που επιλήφθηκαν της υποθέσεως Τ-132/06 θα δεσμεύονταν, όπως και κάθε άλλος, από το ουσιαστικό δεδικασμένο της αποφάσεως αυτής. Η συμμετοχή τους δεν μπορούσε, συνεπώς, να επηρεάσει τα καλυπτόμενα από το δεδικασμένο αυτό ζητήματα, όπως τη διαπίστωση της υπάρξεως αξιώσεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την επιστροφή χρηματικού ποσού εκ μέρους του αναιρεσείοντος [33].

69. Κατά συνέπεια, ούτε το αντικειμενικό κριτήριο επιτρέπει την αμφισβήτηση της αμεροληψίας του Πρωτοδικείου.

70. Κατόπιν όλων αυτών, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι δεν υφίσταται προσβολή του εγγυημένου από το κοινοτικό δίκαιο δικαιώματος του αναιρεσείοντος για αμερόληπτο δικαστήριο. Πρέπει, συνεπώς, να απορριφθεί ως αβάσιμος ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως.

32 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 13, σκέψη 53.

33 — Βλ. σημείο 11 των παρουσών προτάσεων.

3. Τρίτος λόγος αναιρέσεως: εσφαλμένη εκτίμηση του βεληνεκούς της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005

71. Από την επιχειρηματολογία που ανέπτυξε ο αναιρεσείων σχετικά με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως προκύπτει ότι ο λόγος αυτός στηρίζεται στην παραδοχή ότι η απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005 οδήγησε σε ολική ακυρότητα της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 24ης Φεβρουαρίου 2004 ως εννόμου πράξεως. Κατά την άποψή μου, η παραδοχή αυτή στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της εν λόγω αποφάσεως του Πρωτοδικείου.

72. Το άρθρο 231 ΕΚ προβλέπει ότι το Δικαστήριο ή το Πρωτοδικείο πρέπει να κηρύξει την προσβαλλόμενη πράξη άκυρη αν η κατ' αυτής ασκηθείσα προσφυγή είναι βάσιμη. Εντούτοις, η ισχύς αυτής της διαπλαστικής αποφάσεως δεν εκτείνεται αναγκαστικά στο σύνολο της προσβαλλομένης πράξεως. Πράγματι, αν η πράξη αυτή αποτελείται από περισσότερα στοιχεία, διακριτά μεταξύ τους, ένα από τα οποία αντιβαίνει στο κοινοτικό δίκαιο, μόνον αυτό το τμήμα πρέπει να κηρυχθεί άκυρο [34]. Η διαφορά της κύριας δίκης αφορούσε τέτοια περίπτωση μερικής ακυρότητας εννόμου πράξεως, όπως συνάγεται από την ερμηνεία της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005.

73. Έτσι το Πρωτοδικείο έκρινε, με τη σκέψη 84 της αποφάσεως της 22ας Δεκεμ-

34 — Βλ. αποφάσεις της 13ης Ιουλίου 1966, 56/64 και 58/64, Consten και Grundig κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 363), της 23ης Οκτωβρίου 1974, 17/74, Transocean Marine Paint Association κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1974, σ. 441, σκέψη 21), και της 6ης Μαρτίου 1979, 92/78, Simmenthal κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 407, σκέψεις 107 επ).

βρίου 2005, ότι η απόφαση του Γενικού Γραμματέα της 24ης Φεβρουαρίου 2004 σύγκειται, κατ' ουσίαν, από δύο μέρη, ήτοι, αφενός, από τη διαπίστωση του Γενικού Γραμματέα ότι τα αναφερόμενα σ' αυτήν ποσά έχουν αχρεωστήτως καταβληθεί στον προσφεύγοντα και ότι πρέπει να ανακτηθούν και, αφετέρου, από την απόφαση να γίνει η ανάκτηση αυτή μέσω συμψηφισμού με τις αποζημιώσεις που πρόκειται να καταβληθούν στον προσφεύγοντα. Με αφετηρία τη διαπίστωση, στη σκέψη 97 της αποφάσεως αυτής, ότι ο Γενικός Γραμματέας δεν είναι αρμόδιος να διατάξει τον εν λόγω συμψηφισμό χωρίς να του έχει ανατεθεί κάτι τέτοιο από το Προεδρείο σύμφωνα με την προβλεπόμενη από τη διάταξη του άρθρου 27, παράγραφος 4, της ρυθμίσεως ΕΑΒ διαδικασία, και, συνεπώς, υπήρχε ουσιώδες διαδικαστικό ελάττωμα που καθιστούσε μη νόμιμη την απόφαση του Γενικού Γραμματέα, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση του Γενικού Γραμματέα έπρεπε να ακυρωθεί στο μέτρο που διέτασσε τέτοιο συμψηφισμό. Κατά συνέπεια, η κήρυξη της ακυρότητας αφορούσε αποκλειστικά και μόνον το δεύτερο μέρος της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα. Το Πρωτοδικείο επανέλαβε το συμπέρασμα αυτό στις σκέψεις 99 και 169 και, τέλος, στο διατακτικό της αποφάσεώς του.

74. Το Πρωτοδικείο απέρριψε, αντιθέτως, τους λοιπούς λόγους ακυρώσεως που προβλήθηκαν προς στήριξη της προσφυγής, οι οποίοι στρέφονταν κατά του πρώτου μέρους της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα, με αποτέλεσμα η κήρυξη της ακυρότητας να μην επηρεάσει αυτό το μέρος της αποφάσεως. Όπως ορθά δέχθηκε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 52 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, επιβεβαιώθηκε, με τον τρόπο αυτόν, η νομιμότητα της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα κατά τα λοιπά, δηλαδή όσον αφορά τη διαπίστωση της αχρεώστητης καταβολής των ποσών. Από αυτό συνάγεται ότι, αντίθετα προς ό,τι υπολαμβάνει ο αναιρεσείων, η απόφαση του Γενικού Γραμματέα της 24ης Φεβρουαρίου 2004 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ακυρωθείσα στο σύνολό της. Στο μέτρο που ο αναιρεσείων δέχθηκε, κατά νομική πλάνη και παρά τις προφανείς ενδείξεις περί του αντιθέτου, το «ανυπόστατο» του λοιπού τμήματος αυτής της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου [35], υφίσταται κατ' αρχήν τεκμήριο νομιμότητας υπέρ των κοινοτικών εννόμων πράξεων, ακόμη και των ελαττωματικών. Κατά συνέπεια, ο αναιρεσείων ήταν υποχρεωμένος να ασκήσει αναίρεση κατά της αποφάσεως της 22ας Δεκεμβρίου 2005, για να εξαλείψει πλήρως τις έννομες συνέπειες της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα. Δεδομένου ότι παρέλειψε να το πράξει, έχει να αντιμετωπίσει τον αμετάκλητο χαρακτήρα του πρώτου τμήματος της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα.

75. Όπως ορθά διαπίστωσε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 30 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, η μερική ακυρότητα της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 24ης Φεβρουαρίου 2004 δεν εμπόδιζε την επανάληψη της διαδικασίας εισπράξεως σε βάρος του αναιρεσείοντος —μετά τη θεραπεία του διαδικαστικού ελαττώματος με την εκ των υστέρων τήρηση της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 27, παράγραφος 4, της ρυθμίσεως ΕΑΒ— εφόσον μάλιστα, κατά πάγια νομολογία [36], η ακύρωση κοινοτικής πράξεως δεν επηρεάζει αναγκαστικά τις προπαρασκευαστικές πράξεις. Κατά συνέπεια, για να εκτε-

35 — Το Δικαστήριο, κατά πάγια νομολογία, δέχεται ότι, κατ' αρχήν, υπέρ των πράξεων των κοινοτικών οργάνων υφίσταται τεκμήριο νομιμότητας, οι πράξεις δε αυτές παράγουν έννομα αποτελέσματα, εφόσον δεν έχουν ανακληθεί, ακυρωθεί κατόπιν προσφυγής ακυρώσεως ή κριθεί ανίσχυρες κατόπιν προδικαστικής παραπομπής ή κατόπιν ενστάσεως ελλείψεως νομιμότητας (βλ. αποφάσεις της 15ης Ιουνίου 1994, Επιτροπή κατά BASF κ.λπ., C-137/92 P, Συλλογή 1994, σ. I-2555, σκέψη 48, της 8ης Ιουλίου 1999, C-245/92 P, Chemie Linz κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-4643, σκέψη 93, και της 5ης Οκτωβρίου 2004, C-475/01, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλογή 2004, σ. I-8923, σκέψη 18).

36 — Αποφάσεις της 13ης Νοεμβρίου 1990, C-331/88, Fedesa κ.λπ. (Συλλογή 1990, σ. I-4023, σκέψη 34), και της 12ης Νοεμβρίου 1998, C-415/96, Ισπανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-6993, σκέψη 32).

λέσει την απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005, το Κοινοβούλιο δεν ήταν υποχρεωμένο να ακυρώσει το πρώτο τμήμα της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα και να επαναλάβει στο σύνολό της τη διαδικασία εισπράξεως.

76. Κατά συνέπεια, αυτός ο λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

4. Τέταρτος λόγος αναιρέσεως: μη λήψη υπόψη των ισχυρισμών του προσφεύγοντος

77. Ο αναιρεσείων προβάλλει την αιτίαση ότι το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη τα επιχειρήματα που προέβαλε για να επιτύχει την ακύρωση της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 22ας Μαρτίου 2006. Επικαλείται σχετικά τα όσα αναφέρει το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 53 και 54 της προσβαλλομένης διατάξεως, όπου αναφέρεται ότι πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα που στρέφονται κατά του πρώτου τμήματος της εν λόγω αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα.

78. Το Πρωτοδικείο αιτιολογεί την απόφαση αυτή υποστηρίζοντας, κατ' ουσίαν, ότι αυτό το τμήμα της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα αποτελεί απλή επανάληψη του πρώτου τμήματος της αποφάσεώς του της 24ης Φεβρουαρίου 2004, τη νομιμότητα της οποίας επιβεβαίωσε η απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005. Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, δεδομένου ότι αυτό το τμήμα της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα καλύπτεται από το ουσιαστικό δεδικασμένο της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, όλες οι αιτιάσεις που αμφισβητούν τη νομιμότητά του πρέπει να απορριφθούν ως προδήλως απαράδεκτες.

79. Θεωρώ, κατ' αρχάς, απαραίτητο να διευκρινίσω ότι, αντίθετα προς ό,τι αναφέρει ο αναιρεσείων στην αίτηση αναιρέσεως που κατέθεσε [37], τα όσα εκθέτει το Πρωτοδικείο σε καμία περίπτωση δεν αναφέρονται στο σύνολο της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 22ας Μαρτίου 2006, αλλά αποκλειστικά και μόνο στο πρώτο τμήμα αυτής, το οποίο αντιστοιχεί, κατά περιεχόμενο, στο πρώτο τμήμα της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 24ης Φεβρουαρίου 2004.

80. Κατά τα λοιπά, δεν είναι δυνατόν να αμφισβητηθούν, από νομικής απόψεως, τα όσα αναφέρει το Πρωτοδικείο στις σκέψεις 49 έως 54 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως. Το οικείο τμήμα της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 22ας Μαρτίου 2006 δεν αποτελεί, λόγω της προαναφερθείσας ταυτότητας περιεχομένου, νέα έννομη πράξη, αλλά μόνον πράξη βεβαιωτικού χαρακτήρα, που δεν παράγει νέες έννομες συνέπειες και, συνεπώς, δεν αποτελεί παραδεκτό αντικείμενο προσφυγής ακυρώσεως [38]. Σύμφωνα με

37 — Σημείο 55 της αιτήσεως αναιρέσεως.

38 — Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 25ης Οκτωβρίου 1977, 26/76, Metro κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1977, σ. 567, σκέψη 4), της 15ης Δεκεμβρίου 1988, 166/86 και 220/86, Irish Cement Ltd κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 6473, σκέψη 16), της 5ης Μαΐου 1998, C-180/96, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. I-2265, σκέψεις 28 επ.), της 11ης Ιανουαρίου 1996, C-480/93 P, Zunis Holding κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1996, σ. I-1, σκέψη 14). Αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1997, T-121/96 και T-151/96, Mutual Aid Administration Services κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-1355, σκέψη 48), της 27ης Νοεμβρίου 1997, T-224/95, Tremblay κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-2215, σκέψη 49), και της 16ης Σεπτεμβρίου 1998, T-188/95, Waterleiding Maatschappij κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-3713, σκέψεις 88 έως 141), καθώς και διάταξη του Πρωτοδικείου της 16ης Μαρτίου 1998, T-235/95, Goldstein κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-523, σκέψη 41). Βλ., περαιτέρω, Cremer, W., όπ.π. (υποσημείωση 20), άρθρο 230, σημείο 19· Lenaerts, K./Arts, D./Maselis, I., όπ.π. (υποσημείωση 6), σημείο 7-016, σ. 212.

τη νομολογία του Δικαστηρίου [39], στην οποία παραπέμπει το Πρωτοδικείο στη σκέψη 51 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, υπέρ του πρώτου τμήματος της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 22ας Μαρτίου 2006 ισχύει το αμετάκλητο του πρώτου τμήματος της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 24ης Φεβρουαρίου 2004.

81. Ορθά, συνεπώς, το Πρωτοδικείο συνήγαγε ότι οι αιτιάσεις του αναιρεσείοντος που στρέφονται κατά του τμήματος αυτού πρέπει να απορριφθούν ως προδήλως απαράδεκτες. Κατά συνέπεια, και αυτός ο λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

5. Πέμπτος λόγος αναιρέσεως: μη λήψη υπόψη περιστάσεων ανωτέρας βίας

82. Ο αναιρεσείων αιτιάται το Πρωτοδικείο διότι, επικαλούμενο το αμετάκλητο της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 24ης Φεβρουαρίου 2004, αρνήθηκε να εξετάσει τον λόγο ακυρώσεως που στηριζόταν σε ανωτέρα βία, μολονότι τέτοιος λόγος ακυρώσεως δεν είχε προβληθεί με την προσφυγή που στρεφόταν κατά της εν λόγω αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα. Αντίθετα προς ό,τι δέχθηκε το Πρωτοδικείο, δεν επρόκειτο, κατά την άποψη του αναιρεσείοντος, για επανεξέταση λόγου ακυρώσεως που είχε ήδη εξετασθεί με την απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005. Υποστηρίζει σχετικά ότι περίπτωση ανωτέρας βίας πρέπει να θεωρηθεί το γεγονός ότι το ισπανικό Υπουργείο Δικαιοσύνης δεν απάντησε στην επιστολή του της 15ης Απριλίου 2006, με την οποία ο αναιρεσείων ζήτησε να του δοθούν αντίγραφα κατασχεθέντων εγγράφων που αφορούσαν τη βουλευτική του θητεία.

83. Η κοινοτικού δικαίου έννοια της ανωτέρας βίας ή του τυχαίου συμβάντος πρέπει να νοείται ως καλύπτουσα μόνον ξένες προς τον επικαλούμενο την ανωτέρα βία περιστάσεις, ασυνήθεις και απρόβλεπτες, οι συνέπειες των οποίων δεν θα μπορούσαν να αποφευχθούν παρά την επιδειχθείσα επιμέλεια [40]. Από τα προαναφερόμενα προκύπτει ότι οι έννοιες της ανωτέρας βίας και του τυχαίου συμβάντος εμπεριέχουν ένα αντικειμενικό στοιχείο, το οποίο σχετίζεται με μη φυσιολογικές και ξένες προς τον ενδιαφερόμενο περιστάσεις, και ένα υποκειμενικό στοιχείο, το οποίο συνδέεται με την υποχρέωση του ενδιαφερομένου να προφυλαχθεί από τις συνέπειες του μη φυσιολογικού γεγονότος, λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα χωρίς να υποβληθεί σε υπερβολικές θυσίες [41].

84. Δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός του αναιρεσείοντος ότι το Πρωτοδικείο δεν

39 — Το Πρωτοδικείο παραπέμπει στην απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 1965, 14/64, Barge κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 31). Βλ., περαιτέρω, απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Μαΐου 1989, 193/87 και 194/87, Maurissen κ.λπ. κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου (Συλλογή 1989, σ. 1045, σκέψη 26), και απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Οκτωβρίου 1994, Τ-64/92, Chavane de Dalmassy κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. I-A-227 και II-723, σκέψη 25), σύμφωνα με την οποία προσφυγή κατά επιβεβαιωτικής αποφάσεως είναι απαράδεκτη μόνον αν η επιβεβαιούμενη απόφαση έχει καταστεί αμετάκλητη έναντι του ενδιαφερομένου, εφόσον δεν έχει προσβληθεί εμπροθέσμως με ένδικη προσφυγή.

40 — Πάγια νομολογία, βλ., π.χ., αποφάσεις του Δικαστηρίου της 5ης Φεβρουαρίου 1987, 145/85, Denkavit (Συλλογή 1987, σ. 565, σκέψη 11), της 7ης Δεκεμβρίου 1993, C-12/92, Huygen (Συλλογή 1993, σ. I-6381, σκέψη 31), της 17ης Οκτωβρίου 2002, C-208/01, Parras Medina (Συλλογή 2002, σ. I-8955, σκέψη 19), της 5ης Οκτωβρίου 2006, C-105/02, Επιτροπή κατά Γερμανίας (Συλλογή 2006, σ. I-9659, σκέψη 89), και C-377/03, Επιτροπή κατά Βελγίου (Συλλογή 2006, σ. I-9733, σκέψη 95), και της 18ης Δεκεμβρίου 2007, C-314/06, Société Pipeline Méditerranée et Rhône (Συλλογή 2007, σ. I-12273, σκέψη 23).

41 — Απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1994, C-195/91 P, Bayer κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-5619, σκέψη 32)☒ διάταξη της 18ης Ιανουαρίου 2005, C-325/03 P, Zuazaga Meabe κατά HABM (Συλλογή 2005, σ. I-403, σκέψη 25).

εξέτασε τον τρίτο λόγο ακυρώσεως που προέβαλε, επικαλούμενος περίπτωση ανωτέρας βίας. Πρέπει να υπενθυμιστεί σχετικά ότι ο αναιρεσείων είχε ήδη επικαλεστεί, στην υπόθεση Τ-146/04 [42] και στην υπόθεση Τ-132/06 [43], την αδυναμία του να προσκομίσει ορισμένα στοιχεία σχετικά με την κατάσταση των λογιστικών του. Και στις δύο περιπτώσεις δικαιολόγησε την αδυναμία του επικαλούμενος την κράτηση του ταμία του και την κατάσχεση πολυαρίθμων λογιστικών εγγράφων από τις ισπανικές και γαλλικές αρχές, καθώς και του ποσού των 200 304 ευρώ από τον πρώτο ανακριτή του Tribunal de grande instance του Παρισιού. Μολονότι για πρώτη φορά χαρακτήρισε ρητώς τις περιστάσεις αυτές ως περίπτωση ανωτέρας βίας στην υπόθεση Τ-132/06, είναι προφανές ότι στην υπόθεση Τ-146/04 είχε ήδη επικαλεστεί περιστάσεις απρόβλεπτες γι' αυτόν και κείμενες εκτός της σφαίρας επιρροής του και, επομένως, είχε, από νομικής απόψεως, επικαλεστεί περίπτωση ανωτέρας βίας κατά την έννοια του προαναφερθέντος ορισμού.

85. Το Πρωτοδικείο το αναγνώρισε, διαπιστώνοντας, στη σκέψη 54 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι ο αναιρεσείων προβάλλει κατά του πρώτου τμήματος της προσβαλλομένης αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα, κατ' ουσίαν, τα ίδια επιχειρήματα, όπως αυτά συνοψίζονται στη σκέψη 147 της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 22ας Δεκεμβρίου 2005. Επειδή τα επιχειρήματα αυτά, όπως δέχθηκε επίσης το Πρωτοδικείο, είχαν απορριφθεί ήδη με την απόφαση εκείνη, η οποία αποτελούσε δεδικασμένο, το Πρωτοδικείο μπορούσε να τα απορρίψει ως απαράδεκτα, επικαλούμενο και τον αμετάκλητο χαρακτήρα του πρώτου τμήματος της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα.

86. Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί μόνον η προβαλλόμενη παράλειψη απαντήσεως εκ μέρους του ισπανικού Υπουργείου Δικαιοσύνης στην επιστολή της 15ης Απριλίου 2006. Ανεξαρτήτως του κατά πόσον μόνη η απλή παράλειψη απαντήσεως σε επιστολή μπορεί να αποτελέσει περίπτωση ανωτέρας βίας, πρέπει να επισημανθεί ότι ο αναιρεσείων επικαλείται τέτοια περίπτωση για πρώτη φορά κατ' αναίρεση. Ο ισχυρισμός αυτός προβλήθηκε πρωτοδίκως στο πλαίσιο του ενδέκατου λόγου ακυρώσεως που αφορούσε προβαλλόμενα σφάλματα εκτιμήσεως κατά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα [44], όχι όμως στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως που φορούσε την ύπαρξη περιστάσεων ανωτέρας βίας [45]. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο, ακολουθώντας την κατάταξη της προσφυγής, εξέτασε τον ισχυρισμό αυτό στο πλαίσιο του ενδέκατου λόγου ακυρώσεως και τον απέρριψε μαζί με τα υπόλοιπα επιχειρήματα. Ο αναιρεσείων δεν αιτιάται την απόρριψη του ενδεκάτου λόγου ακυρώσεως ως προδήλως απαραδέκτου.

87. Επιθυμώ, περαιτέρω, να επισημάνω το γεγονός ότι η επίμαχη επιστολή απεστάλη, σύμφωνα με τα στοιχεία του αναιρεσείοντος, στο ισπανικό Υπουργείο Δικαιοσύνης στις 15 Απριλίου 2006, δηλαδή σχεδόν ένα μήνα μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της 22ας Μαρτίου 2006. Κατά συνέπεια, η παράλειψη αντιδράσεως εκ μέρους των ισπανικών αρχών στην επιστολή αυτή δεν μπορούσε να

42 — Βλ. ΕΔΔΑ, απόφαση Gorostiaga Atxalandabaso κατά Κοινοβουλίου (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 5, σκέψη 147).

43 — Βλ. σημείο 67 του δικογράφου της προσφυγής στην υπόθεση Τ-132/06.

44 — Βλ. σημεία 94 έως 98 (ιδίως σημείο 96) της προσφυγής στην υπόθεση Τ-132/06.

45 — Βλ. σημεία 66 έως 69 της προσφυγής στην υπόθεση Τ-132/06.

ασκήσει επιρροή στην απόφαση του Κοινοβουλίου. Στο μέτρο αυτό, είναι εσφαλμένοι οι ισχυρισμοί του αναιρεσείοντος.

88. Κατά συνέπεια, αυτός ο λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

6. Έκτος λόγος αναιρέσεως: μη λήψη υπόψη του ισχυρισμού περί παραβιάσεως της αρχής της χρηστής διοικήσεως

89. Σύμφωνα με την κρατούσα άποψη στη νομική θεωρία [46], η αρχή της χρηστής διοικήσεως, την οποία επικαλείται ο αναιρεσείων στο πλαίσιο του έκτου λόγου αναιρέσεως, δεν αποτελεί μια μοναδική αρχή διοικητικού δικαίου, αλλά μια σύνοψη περισσοτέρων αρχών, κατά κάποιον τρόπο μια συγκεντρωτική έννοια που καλύπτει όλες ή ορισμένες αρχές του διοικητικού δικαίου. Ενίοτε χρησιμοποιείται ως συνώνυμη των αρχών που συνθέτουν μια διοικητική διαδικασία του κράτους δικαίου. Η αρχή της χρηστής διοικήσεως επιβάλλει, παραδείγματος χάριν, τη θεραπεία των σφαλμάτων ή των παραλείψεων εκ μέρους των αρχών [47], την επίδειξη αμεροληψίας και αντικειμενικότητας κατά την εξέλιξη της διαδικασίας [48] και τη λήψη αποφάσεως εντός εύλογης προθεσμίας [49]. Επιπλέον περιλαμβάνει εκτεταμένη υποχρέωση επιμέλειας και καθήκον αρωγής εκ μέρους των αρχών [50] και το δικαίωμα ακροάσεως, δηλαδή την υποχρέωση των δημοσίων υπαλλήλων να παρέχουν, πριν τη λήψη αποφάσεως, στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να διατυπώσουν τις απόψεις τους [51], καθώς και την υποχρέωση αιτιολογήσεως των αποφάσεων [52].

90. Εντούτοις, οι αρχές που υπάγονται, πράγματι, στην έννοια της «αρχής της χρηστής διοικήσεως» ποικίλλουν και δεν μπορούν πάντοτε να οριστούν με ακρίβεια. Είναι, επιπλέον, δύσκολο να διαπιστωθεί κατά πόσον πρόκειται για αρχές τις οποίες οφείλει απλώς να λαμβάνει υπόψη η διοίκηση ή πρόκειται για δικαιώματα παρεχόμενα στους ιδιώτες, βάσει των οποίων αυτοί δικαιούνται να αξιώσουν από τη διοίκηση να

46 — Υπό το πνεύμα αυτό Wakefield, J., *The right to good administration,* Alphen, 2007, σ. 23· Lais, M., «Das Recht auf eine gute Verwaltung unter besonderer Berücksichtigung der Rechtsprechung des Europäischen Gerichtshofs», *Zeitschrift für europarechtliche Studien,* 2002, τεύχος 3, σ. 453, 454, και Dutheil de la Rochère, J., «The EU Charter of Fundamental Rights, Not Binding but Influential: the Example of Good Administration», *Continuity and change in EU law: essays in honour of Sir Francis Jacobs,* 2008, σ. 169, που δέχονται ότι πρόκειται για σύνοψη περισσοτέρων αρχών. Οι Lenaerts, K./Van Nuffel, P., όπ.π. (υποσημείωση 9), σημεία 17-069, σ. 713, δέχονται επίσης ότι ο όρος «αρχές της χρηστής διοικήσεως» καλύπτει πληθώρα νομικών αρχών. Ο Martínez Soria, J., «Die Kodizes für gute Verwaltungspraxis», *Europarecht,* 2001, τεύχος 5, σ. 685, επισημαίνει ότι η έννοια της χρηστής διοικητικής πρακτικής χρησιμοποιείται με διαφορετικούς τρόπους. Οι απόψεις συγκλίνουν στο γεγονός ότι η έννοια αυτή συνοψίζει υποχρεώσεις συμπεριφοράς της διοικήσεως έναντι των πολιτών. Η σύνοψη αυτή δεν πρέπει να έχει αποκλειστικό χαρακτήρα, αλλά, αντιθέτως, να είναι ανοικτή για να συμπεριλάβει νέες πλευρές των σχέσεων της διοικήσεως προς τον πολίτη.

47 — Απόφαση της 12ης Μαΐου 1971, 55/70, Reinarz κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 779, σκέψεις 19 και 21).

48 — Απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουλίου 2000, T-62/98, Volkswagen κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. II-2707, σκέψη 47).

49 — Απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2001, C-99/98, Αυστρία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. I-1101, σκέψη 73).

50 — Απόφαση της 23ης Οκτωβρίου 1986, 321/85, Schwiering κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου (Συλλογή 1986, σ. 3199, σκέψη 18)· απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Δεκεμβρίου 1999, T-33/98 και T-34/98, Petrotub και Republica κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1999, σ. II-3837, σκέψη 133).

51 — Απόφαση της 28ης Μαΐου 1980, 33/79 και 75/79, Kuhner κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 221, σκέψη 25)· απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Νοεμβρίου 1994, T-450/93, Lisrestal (Συλλογή 1994, σ. II-1177, σκέψη 42).

52 — Απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1995, T-167/94, Nölle κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1995, σ. II-2589, σκέψη 73).

προβεί σε συγκεκριμένη πράξη ή παράλειψη [53]. Κρίσιμος είναι, αφενός, ο νομικός χαρακτήρας της πηγής και, αφετέρου, η κανονιστική ισχύς των εφαρμοστέων διατάξεων.

91. Εκδηλώσεις της αρχής της χρηστής διοικήσεως συναντώνται στο πλαίσιο της κοινοτικής έννομης τάξης σε πολλές διατάξεις του πρωτογενούς και του παραγώγου δικαίου, στο άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, στον Κώδικα καλής διοικητικής συμπεριφοράς του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή, καθώς και στους εκάστοτε διαδικαστικούς κανόνες που θεσπίζουν τα κοινοτικά όργανα κατ' εφαρμογήν του Κώδικα αυτού. Αντίστοιχα, διαφέρει και ο δεσμευτικός τους χαρακτήρας για τα κοινοτικά όργανα στο πλαίσιο της άμεσης εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου. Κύρια πηγή εμπνεύσεως κατά την κατάρτιση του σχεδίου του άρθρου 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, που μετέτρεψε την αρχή της χρηστής διοικήσεως σε θεμελιώδες δικαίωμα των ιδιωτών, αποτέλεσε όμως εξαρχής η νομολογία του Δικαστηρίου [54].

92. Κατά συνέπεια, ο έλεγχος του κατά πόσον ένα κοινοτικό όργανο, εκδίδοντας μια έννομη πράξη, παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως πρέπει, ελλείψει νομικώς δεσμευτικού κειμένου για την εφαρμογή των δικαιωμάτων που απορρέουν από το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών

53 — Ο Wakefield, J., όπ.π. (υποσημείωση 46), σ. 23, επισημαίνει ότι οι διάφοροι κανόνες που καλύπτονται συνολικά από την αρχή της χρηστής διοικήσεως έχουν διαφορετικό καθεστώς στο πλαίσιο της ιεραρχίας των κοινοτικών κανόνων δικαίου και, κατά συνέπεια, δεν είναι στον ίδιο βαθμό κρίσιμοι. Ενώ ορισμένοι από αυτούς δεν αποτελούν παρά απλούς κανόνες συμπεριφοράς, άλλοι έχουν αποκτήσει το καθεστώς νομικά δεσμευτικής υποχρεώσεως. Υπέρ της απόψεως αυτής συνηγορεί, κατά την άποψή μου, ο ορισμός που πρότεινε το 1997 ο τότε Διαμεσολαβητής Jacob Södermann, με την ετήσια έκθεσή του προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ελλείψει νομικού ορισμού της «κακής διοίκησης», κατά την έννοια του άρθρου 195, παράγραφος 1, ΕΚ και ο οποίος χρησιμοποιείται έκτοτε. Ο ορισμός αυτός έχει ως εξής: «περίπτωση κακής διοικήσεως υπάρχει οσάκις ένας δημόσιος οργανισμός δεν ενεργεί σύμφωνα με τους κανόνες και τις αρχές που είναι δεσμευτικοί για αυτόν». Όπως ανέφερα στις προτάσεις μου της 28ης Μαρτίου 2007 επί της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 28ης Ιουνίου 2007, C-331/05 P, Internationaler Hilfsfonds κατά Επιτροπής (Συλλογή 2007, σ. I-5475, σημείο 68), από τον ορισμό αυτόν μπορεί να συναχθεί ότι ως περίπτωση κακής διοικήσεως νοείται κατ' αρχήν όχι μόνον η παράβαση δεσμευτικών κανόνων δικαίου, αλλά και κάθε παραβίαση των αρχών χρηστής συμπεριφοράς από τα διοικητικά όργανα, οι οποίες ελλείψει δεσμευτικής ισχύος χαρακτηρίζονται κατά κανόνα ως άτυπες πράξεις (soft law). Παραπέμπω, περαιτέρω, στις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα G. Slynn της 23ης Οκτωβρίου 1983 επί της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 15ης Μαρτίου 1984, 64/82, Tradax κατά Επιτροπής (Συλλογή 1984, σ. 1359, σημείο 1387), όπου ο γενικός εισαγγελέας δήλωσε ότι δεν θεωρεί ότι υφίσταται κάποια γενικευμένη αρχή του δικαίου, κατά την οποία ό,τι επιβάλλει η χρηστή διοίκηση ισοδυναμεί κατ' ανάγκη με νομικώς εκτελεστό κανόνα. Η τήρηση ενός αποτελεσματικού συστήματος αρχειοθετήσεως μπορεί να αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της χρηστής διοικήσεως, αλλά δεν συνιστά νομικώς εκτελεστό κανόνα. Ο γενικός εισαγγελέας υποστήριξε την άποψη ότι κανόνες δικαίου και χρηστή διοίκηση ενδέχεται να επικαλύπτονται μερικώς, οι δύο έννοιες δεν είναι όμως οπωσδήποτε συνώνυμες.

54 — Κατά τον Kanska, K., όπ.π. (υποσημείωση 17), σ. 304, η νομολογία των κοινοτικών δικαστηρίων απετέλεσε την κύρια πηγή εμπνεύσεως της Συντακτικής Συνέλευσης του σχεδίου του άρθρου 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Από τις επεξηγήσεις της Συνέλευσης για τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, που δεν είναι νομικά δεσμευτικές, συνάγεται ότι η διάταξη αυτή στηρίζεται στην ύπαρξη κοινότητας δικαίου, τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της οποίας διαμορφώθηκαν από τη νομολογία, που καθιέρωσε ιδίως την αρχή της χρηστής διοικήσεως (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1992, C-255/90 P, Burban, Συλλογή 1992, σ. I-2253, καθώς και αποφάσεις του Πρωτοδικείου Nölle, προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 52, και της 9ης Ιουλίου 1999, T-231/97, New Europe Consulting κ.λπ., Συλλογή 1999, σ. II-2403). Το δικαίωμα αυτό, με τη μορφή που διατυπώνεται στις δύο πρώτες παραγράφους του άρθρου 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, προκύπτει από τη νομολογία (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 15ης Οκτωβρίου 1987, 222/86, Heylens, Συλλογή 1987, σ. 4097, σκέψη 15, της 18ης Οκτωβρίου 1989, 374/87, Orkem, Συλλογή 1989, σ. 3283 και της 21ης Νοεμβρίου 1991, C-269/90, TU München, Συλλογή 1991, σ. I-5469, καθώς και αποφάσεις Lisrestal, προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 51, και Nölle, προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 52) και —όσον αφορά την υποχρέωση αιτιολογήσεως— από το άρθρο 253 ΕΚ. Σχετικά με τον ρόλο των κοινοτικών δικαστηρίων στην εξέλιξη των γενικών αρχών του κοινοτικού δικονομικού δικαίου, βλ. Schwarze, J., *European Administrative Law,* 1η έκδοση, Λονδίνο, 2006, σ. 59 επ.

Δικαιωμάτων έναντι όλων των κοινοτικών θεσμικών οργάνων και οργανισμών [55], να έχει πάντοτε ως αφετηρία την νομολογία του Δικαστηρίου [56].

93. Ορθά, συνεπώς, το Πρωτοδικείο επισήμανε, αφενός, στη σκέψη 72 της προσβαλλομένης διατάξεως, την έλλειψη κανονιστικού χαρακτήρα του ψηφίσματος της 6ης Σεπτεμβρίου 2001 [57], με το οποίο το Κοινοβούλιο, ακολουθώντας την προτροπή του Διαμεσολαβητή, κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση κανονισμού, βάσει του άρθρου 308 ΕΚ, για τη θέσπιση ενιαίων διατάξεων σχετικών με την ορθή διοικητική συμπεριφορά. Πράγματι, ελλείψει νομικώς δεσμευτικού χαρακτήρα, ο αναιρεσείων αδυνατεί να αντλήσει δικαιώματα υπέρ αυτού τόσο από το ψήφισμα αυτό [58], όσο και από τον ίδιο τον Κώδικα που επεξεργάστηκε ο Διαμεσολαβητής, ο οποίος επιτελεί μόνον τη λειτουργία υποδείγματος για τη θέσπιση, εκ μέρους των κοινοτικών οργάνων, δικού τους Κώδικα συμπεριφοράς.

94. Αφετέρου, ορθά ο αναιρεσείων υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο, κατά την έρευνα του έβδομου λόγου της προσφυγής, ήταν υποχρεωμένο να ανατρέξει και σε άλλες πηγές δικαίου και να μην περιοριστεί μόνο στο άρθρο 20 του προαναφερθέντος Κώδικα καλής διοικητικής συμπεριφοράς, εφόσον ο αναιρεσείων με την προσφυγή του επικαλέστηκε ρητώς το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων [59]. Εντούτοις, αυτή η παράλειψη στην αιτιολογία δεν μπορεί από μόνη της να δικαιολογήσει την αναίρεση της προσβαλλομένης διατάξεως, διότι αντέχουν

55 — Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής, στην ομιλία του της 2ας Φεβρουαρίου 2000 ενώπιον της Συνέλευσης, με την οποία τοποθετήθηκε υπέρ της θεσπίσεως δικαιώματος χρηστής διοικήσεως, τόνισε ότι η αρχή αυτή θα έπρεπε να εφαρμοστεί με τη θέσπιση διατάξεως που να εξασφαλίζει την ορθή διοικητική συμπεριφορά. Επίσης, στην Έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση επισημαίνεται ότι για την εφαρμογή του άρθρου 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στην πράξη είναι απαραίτητη η θέσπιση ενός Κώδικα καλής διοικητικής συμπεριφοράς (Έκθεση Cornillet της 21ης Ιουνίου 2001, *Κατάσταση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, A5-0223/2001, σ. 113 επ.). Από έρευνα που διεξήγαγε ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής σε όλα τα κοινοτικά θεσμικά όργανα και οργανισμούς προέκυψε ότι δεν υφίσταντο αντίστοιχοι κανόνες. Κατόπιν αυτού, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής εξέδωσε ένα υπόδειγμα Κώδικα Καλής Διοικητικής Συμπεριφοράς και το απέστειλε στα κοινοτικά θεσμικά όργανα και οργανισμούς με τη σύσταση να θεσπίσουν αντίστοιχες διαδικαστικές διατάξεις. Οι κανόνες αυτοί θα έπρεπε να δημοσιευτούν στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως* με τη μορφή αποφάσεων. Ενώ οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες υιοθέτησαν το υπόδειγμα Κώδικα, η Επιτροπή δημοσίευσε διαδικαστικές διατάξεις που φέρουν τον τίτλο «Κώδικας ορθής διοικητικής συμπεριφοράς», δεν έχουν όμως τη μορφή της αποφάσεως, αλλά εκδόθηκαν ως Παράρτημα του Εσωτερικού Κανονισμού της Επιτροπής (ΕΕ 2000, L 308, σ. 26–34).

56 — Βλ., συναφώς, και Lais, M., όπ.π. (υποσημείωση 46), σ. 461, που υποστηρίζει ότι, όσον αφορά το δικαίωμα χρηστής διοικήσεως ή τα επί μέρους στοιχεία από τα οποία αυτό συντίθεται, ισχύουν κατ' αρχήν τα όρια και οι περιορισμοί που διαμόρφωσε το Δικαστήριο, καθώς και το περιεχόμενο που το Δικαστήριο προσδιόρισε.

57 — Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2001, με θέμα την ειδική έκθεση του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μετά την εξέταση ιδίας πρωτοβουλίας για την ύπαρξη Κώδικα καλής διοικητικής συμπεριφοράς στα διάφορα κοινοτικά θεσμικά όργανα και οργανισμούς και τη δυνατότητα πρόσβασης του κοινού σε αυτόν, C5-0438/2000 – 2000/2212(COS).

58 — Κατά την άποψη των Lenaerts, K./Van Nuffel, P., όπ.π. (υποσημείωση 9), σημεία 17-140, σ. 783, τα «ψηφίσματα» συγκαταλέγονται στις λοιπές πράξεις οι οποίες δεν απαριθμούνται στο άρθρο 249 ΕΚ και τις οποίες μπορούν να εκδίδουν τα κοινοτικά όργανα. Επισημαίνουν, εντούτοις, ότι οι πράξεις αυτές δεν αποσκοπούν πάντοτε στην ανάπτυξη εννόμων συνεπειών. Ο Schoo, J., *EU-Kommentar* (εκδοθέν από τον Jürgen Schwarze), 1η έκδοση, Baden-Baden, 2000, άρθρο 189 ΕΚ, σημείο 11, σ. 1732, συγκαταλέγει τα πολιτικά ψηφίσματα και τις συστάσεις προς άλλα όργανα να δραστηριοποιηθούν στις πράξεις που εκδίδει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως πολιτικό φόρουμ συζητήσεων, όχι όμως ως νομοθετικό όργανο. Σε αυτές τις πολιτικές πράξεις κατατάσσεται το ψήφισμα της 6ης Σεπτεμβρίου 2001, ως σύσταση προς την Επιτροπή να κάνει χρήση της δυνατότητας που έχει να λαμβάνει πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της κοινοτικής νομοθετικής διαδικασίας.

59 — Βλ. σημεία 49, 50 και 86 της προσφυγής. Κατά το παρελθόν, το Πρωτοδικείο εξέτασε παραβιάσεις της αρχής της χρηστής διοικήσεως, επικαλούμενο, συναφώς, αυτεπαγγέλτως το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Βλ. αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 30ής Ιανουαρίου 2002, T-54/99, max.mobil κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. II-313, σκέψη 48), σχετικά με την αξίωση για επιμελή και αμερόληπτη εξέταση μιας καταγγελίας, και της 13ης Ιουλίου 2005, T-242/02, Surinder κατά ΓΕΕΑ (Συλλογή 2005, σ. II-2793, σκέψη 51), σχετικά με την αρχή της τηρήσεως εύλογης προθεσμίας, ως συνιστώσας της αρχής της χρηστής διοικήσεως.

στον νομικό έλεγχο οι λόγοι, στους οποίους στηρίζει το Πρωτοδικείο την απόφασή του να απορρίψει τον έβδομο λόγο ακυρώσεως ως εν μέρει απαράδεκτο και εν μέρει αβάσιμο.

95. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο αντέταξε στην αιτίαση του αναιρεσείοντος, ότι δεν ενημερώθηκε για την απόφαση του Προεδρείου της 1ης Φεβρουαρίου 2006, τονίζοντας, αφενός, στην σκέψη 72 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι αυτή δεν αποτελούσε την οριστική σε βάρος του απόφαση. Πράγματι, πρέπει κατ' αρχάς να επισημανθεί ότι αποδέκτης της αποφάσεως του Προεδρείου της 1ης Φεβρουαρίου 2006 δεν ήταν ο αναιρεσείων, αλλά ο Γενικός Γραμματέας του Κοινοβουλίου. Εξάλλου, η απόφαση αυτή έχει, από νομική άποψη, τον χαρακτήρα εξουσιοδοτήσεως εκ μέρους του Προεδρείου προς τον Γενικό Γραμματέα, σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφος 4, της ρυθμίσεως ΕΑΒ, να προχωρήσει σε είσπραξη των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών μέσω συμψηφισμού. Αυτή όμως η εξουσιοδότηση είναι κρίσιμη μόνο στις σχέσεις μεταξύ του Προεδρείου και του Γενικού Γραμματέα και δεν παράγει αποτελέσματα έναντι τρίτων. Μόνον η χρήση της εξουσιοδοτήσεως αυτής από τον Γενικό Γραμματέα, με την έκδοση της αποφάσεως της 22ας Μαρτίου 2006, μπορεί να πλήξει τα δικαιώματα του αναιρεσείοντος και, συνεπώς, να θεμελιώσει αυτοτελή βλάβη. Από αυτό συνάγεται ότι, όπως ορθά διαπίστωσε το Πρωτοδικείο, έπρεπε να κοινοποιηθεί στον αναιρεσείοντα η απόφαση του Γενικού Γραμματέα της 22ας Μαρτίου 2006 που τον αφορούσε άμεσα, και όχι η απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2006.

96. Αφετέρου, το Πρωτοδικείο επισήμανε, στη σκέψη 33 της προσβαλλομένης διατάξεως, ότι η απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2006 δεν αποτελεί αποδεικτικό μέσο το οποίο χρησιμοποιήθηκε σε βάρος του αναιρεσείοντος και του οποίου αυτός όφειλε να λάβει γνώση [60]. Κατά συνέπεια, ορθώς το Πρωτοδικείο δέχθηκε ότι δεν προσβλήθηκαν τα δικαιώματα άμυνας του αναιρεσείοντος.

97. Το Πρωτοδικείο δέχθηκε, επομένως, ότι το Κοινοβούλιο δεν ήταν υποχρεωμένο να κοινοποιήσει στον αναιρεσείοντα το περιεχόμενο αυτής της αποφάσεως. Συνεπώς, δεν προσβλήθηκε το δικαίωμα ενημερώσεως του ενδιαφερομένου, που αποτελεί μια από τις πτυχές της αρχής της προηγουμένης ακροάσεως στη διοικητική διαδικασία.

98. Κατά συνέπεια, ορθώς το Πρωτοδικείο απέρριψε τον έβδομο λόγο της προσφυγής ως εν μέρει απαράδεκτο και εν μέρει αβάσιμο. Δεδομένου ότι η απόφαση αυτή του Γενικού Γραμματέα δεν παραβιάζει την αρχή της χρηστής διοικήσεως, πρέπει να απορριφθεί και αυτός ο λόγος αναιρέσεως ως αβάσιμος.

Β — *Συμπέρασμα της έρευνας*

99. Σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, η αίτηση αναιρέσεως είναι αβάσιμη. Πρέπει, συνεπώς, να απορριφθεί στο σύνολό της.

60 — Το Πρωτοδικείο επικαλέστηκε, συναφώς, τη νομολογία των κοινοτικών δικαστηρίων, που παρατίθεται στη σκέψη 118 της αποφάσεως Gorostiaga Atxalandabaso κατά Κοινοβουλίου (προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 5), σχετικά με τη γενική αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, σύμφωνα με την οποία το πρόσωπο το οποίο αποτελεί το αντικείμενο αιτιάσεως εκ μέρους της κοινοτικής διοικήσεως πρέπει να έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει θέση όσον αφορά κάθε έγγραφο που η τελευταία πρόκειται να χρησιμοποιήσει εναντίον του.

V — Επί των δικαστικών εξόδων

100. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, που εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 118 του ίδιου κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή ο αναιρεσείων ηττήθηκε, πρέπει, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

VI — Πρόταση

101. Με βάση τα προεκτεθέντα, προτείνω στο Δικαστήριο

— να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της, και

— να καταδικάσει τον αναιρεσείοντα στα έξοδα της αναιρετικής διαδικασίας.